PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada. Published by the Lithuanian Press Association. Station C. Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
Mr. W. Karmon Nov.-Re
P. O. Sta. F. Box 21.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Savaitraštis

Authorized as second class mail, Post Office Department, Ottawa.

Nr. 789 PENKTADIENIS, LAPKRIČIO (NOVEMBER) 22, 1946, TORONTO, ONTARIO METAI XV

AUGA DARBIEČIŲ NEPASITENKINIMAS BEVINO VEDAMA UŽSIENINE POLITIKA

Sako Bevinas Tarnauja Amerikos Kapitalistam

LONDON. — Juo toliau, tuo didesnis darbininkų nepasitenkinimas Bevino vedama užsienine politika. Bruzdėjimas persimetė į patį parlamentą, kur virš 50 darbiečių atstovų išstojo prieš Bevino užsieninę politiką. Per diskusijas jie smarkiai užatakavo Beviną ir Attlee už pataikavimą Amerikos kapitalistams prieš Sovietų Sąjungą.

Darbiečių kova prieš Bevino vedamą užsieninę politiką prasidėjo geras laikas atgal. Ji aiškiai buvo pastebėta Anglijos Unijų Kongreso konvencijoj, kur už rezoliuciją, smerkiančią Bevino užsienio politiką, balsavo 6,001,000 balsų atstovaują delegatai, kai tuo tarpu rezoliucijai priešinosi tiktai 2,444,000 balsų atstovaują delegatai. Kiti susilaikė.

Reynold News, kooperatyviškas partijos laikraštis, palaikydamas "sukilėlius" prieš Bevino politiką, nurodo, kad Bevino užsieninė politika atstumia nuo Anglijos naturalius sąjungininkus.

"Mūsų užsieninė politika augančiai atstumia mus nuo naturalių socialistinės valdžios sąjungininkų ir augančiai verčia mus Jungtinių Valstijų galingo imperializmo tarnais", sako minėtas laikraštis.

Nors Bevino ir Attlee pusė turėjo užtektinai jėgų atremti tuos, kurie nepatenkinti jų politika, tačiau diskusijų persikėlimas į parlamentą uždavė skaudų smūgį. Jos parodė, kad Bevino politika nepasitenkinę ne tik taip vadinami kairieji, bet ir patys darbiečiai, stovį arčiau darbininkų, arčiau Darbo Partijos deklaracijų.

Jeigu Bevinas nekeis savo nusistatymo, galimas daiktas, kad tas nepasitenkinimas dar padidės ir privers jį pasitraukti.

Sakoma, kad Hugh Dalton, kurio atvaizdą čia matote, užimtų Bevino vietą, jeigu Bevinas būtų pavarytas. Apie 60 darbiečių parlamento narių sukilo prieš Bevino užsieninę politiką.

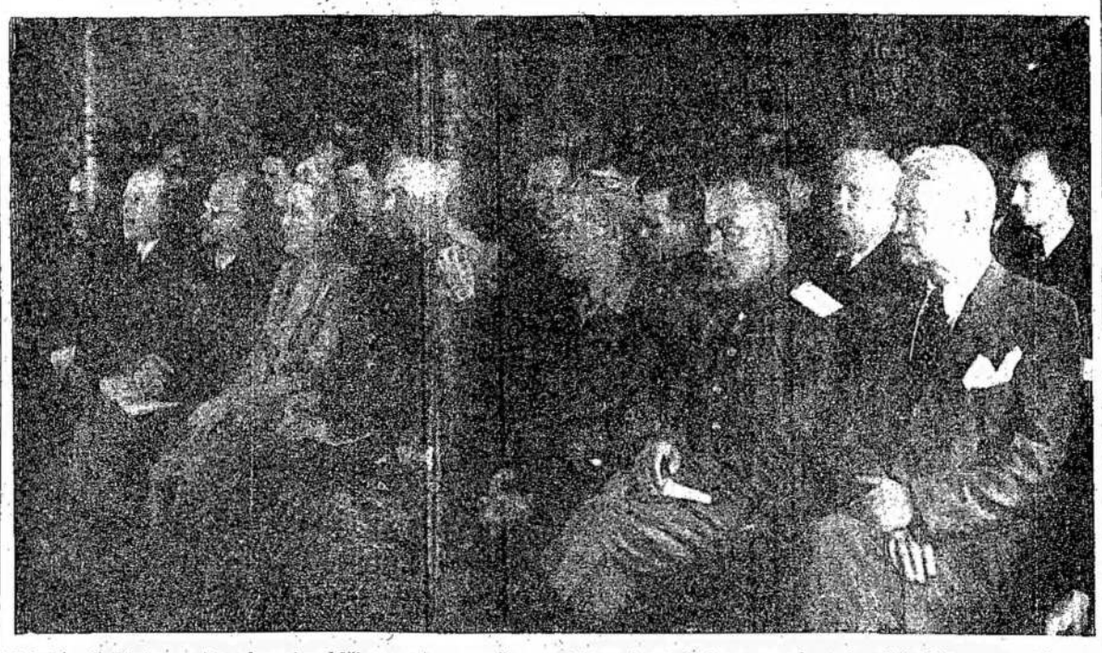

Vaizdas iš Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Aukščiausios Tarybos šeštosios Sesijos. Atstovai klausosi valdžios narių pranešimų. Daugelis atstovų viso pasaulio lietuviams gerai žinomi. Pačioj dešinėj sėdi Kipras Petrauskas. Seka generolas Macejauskas, profesorius Krikščiūnas, generolas Vitkauskas ir kiti. Jie yra vyriausiais Lietuvos valdonais, nes jie leidžia įstatymus ir prižiūri, kad vyriausybė juos įgyvendintų.

Eina Prie Panaikinimo Kontrolės

OTTAWA. — Vyriausybė —šią ar kitą savaitę nutarsianti panaikinti algų kontrolę, kaip praneša patikimi šaltiniai. Manoma, kad po naujų metų algų kontrolės įstatymas bus jau padžiautas.

Algų kontrolės panaikinimas, kaip kas spėja, gali iššaukti naujus streikus, bet tikrenybėje taip nėra. Naujus streikus gali iššaukti kainų pakilimas.

Dėl algų kontrolės streikai nesustojo. Skirtumas buvo tik tas, kad valdžia neleeido samdytojams kelti algas virš nustatytos normos.

Panaikinimas algų kontrolės atliuosuos valdžios rankas nuo šio klausimo. Nuo to laiko darbininkai ir samdytojai turės daugiau laisvės išrišti ginčus tarpusavyje. Daugelyje atsitikimų ginčai bus išrišti daug greičiau. Iki šiol samdytojai slėpdavosi už valdžios pečių.

HINDAI NUŽUDĘ 30,000 MUZULMONŲ

NEW DELHI. — Muzulmonų Lyga skundžiasi vicekaraliui, kad hindai nužudę 30,000 muzulmonų Bihar provincijoj.

Riaušės tarp muzulmonų ir hindų dar vis pasireiškia tai vienoj, tai kitoj vietoj, nors mažesniame laipsnyje.

Ką Sako Erenburgas Apie Amerikiečius

MASKVA. — Gausingai susirinkusiai publikai Ilja Erenburg, plačiai paskilbęs rašytojas, davė atskaitą apie savo patyrimus Amerikoj.

Jis įsitikinęs, kad Amerika sukurs didžią kultūrą. Jo nuomone, reakcininkų įsigalėjimas yra tik laikinas.

Amerikiečiai, anot Erenburgo, nėra žiopli, nei prasti, bet politiniai imant, jie dar nėra pilnai subrendę.

Jis sakė, kad Ameriką reikia suprasti, o tai yra sunkiau nengu ją garbinti ar pajuokti.

Savo lekcijoj jis reiškė pagarbą velioniui Rooseveltui ir atidavė didelį kreditą tokiems veikėjams, kaip Wallace, Pepper.

TORONTO. — B. M. Durnford, Ontario Municipal Electric Asociacijos prezidentas, sako, kad pietinė Ontarija turės pakeisti elektrą iš 25 ciklų į sekundą į 60 ciklų į sekundą.

Pakeitimas kainuos apie $200,000,000.

Didžiosios Jėgos Ir Kanada Stoja Už Veto Teises

LAKE SUCCESS. — Anglija, Amerika, Francija, Kinija ir Kanada stoja iš vieno su Sovietų Sąjunga už išlaikymą veto teisės penkioms didžiosioms jėgoms.

Tiesa, visos minėtos šalys, išskyrus SSRS, pasisakė už tai, kad veto teisė būtų mažiau naudojama, tačiau jos nenori, kad ta teisė būtų panaikinta visai.

Mažųjų Tautų blokas, su Australija priešakyje, buvo pradėjęs griežtą ofensyvą, bet didžiųjų jėgų pasisakymas už veto teisę sugriovė visas jo viltis prašalinti tą teisę iš čarterio.

Italijoj Fašistų Skaičius Padidėjo

HALIFAX. — Italijoj dabar fašistų daugiau, negu kad buvo karo metu, kaip sako Mrs. Erika Aiken, jugoslavė kanadiečio žmona, kuri čia pribuvo su 132 kitom kanadiečių žmonom.

Ji sako, kad sąjungininkai nieko neatliko fašistų išnaikinimui.

Mrs. Aiken tarnavo sąjungininkų komisijai, kuri rūpinosi fašistų naikinimu. Vieną kartą ji nurodė į keturius žymius fašistus, bet nieko jiems niekas nesakė. Po kiek laiko ji kreipėsi į tą patį amerikietį, kuriam ji nurodė tuos fašistus. Karininkas liepė jai užmiršti apie tai, nes tie fašistai turį draugų aukštose vietose.

"Sukilėliai" Sako Tai Tik Pradžia

LONDON. — Darbiečiai parlamento nariai, kurie išstojo prieš Bevino užsieninę politiką, sako, kad tai tik pradžia.

Jie nebalsavo prieš, kada buvo paleista ant balsavimų bet 160 darbiečių susilaikė nuo balsavimo visai. Apie 50 visai nedalyvavo posėdyje, virš 100 nebalsavo.

Iš 640 parlamento narių už balsavo tik 353, o 287 susilaikė, tuomi reikšdami nesutikimą su Bevino politika.

Premjero Attlee paaiškinimas ir išbarimas opozicijos, kaip sako tėmytojai, opozicijos visai nnepatenkino.

Francūzai Gal Turės Kairiųjų Vyriausybę

PARYŽIUS. — Francijos Komunistų Partija, kuri išrinko daugiausia atstovų į parlamentą, atsikreipė į Francijos Socialistų Partiją su užkvietimu išrinkti atstovus pasitarimui su komunistų atstovais dėl sudarymo vyriausybės.

Socialistai užkvietimą priėmė ir išrinko atstovus, kurie tarsis su komunistais.

Nors komunistai ir socialistai nesudaro didžiumos balsų, bet jie gali sudaryti tiek balsų, kad vyriausybė galėtų gyvuoti. Opozicinės partijos yra pusėtinai susiskaldžiusios. Jos visos sudaro tik keliais daugiau, negu komunistai su socialistais.

Yra manoma, kad nekurie krikščionys demokratai yra linkę kooperuoti su komunistais ir socialistais, nes iki šiol jie dalyvavo koalicijoj su komunistais ir socialistais.

Atrodo, kad komunistai siūlys rinkti komunistą prezidentu. Premjero vietą tur būt siūlys socialistams.

Socialistai priėmė rezoliuciją, kurioj pripažįstama komunistams privilegija imtis iniciatyvos dėl sudarymo vyriausybės, kadangi jie daugiausiai atstovų turi.

Socialistai, tuo pačiu laiku, siūlo komunistams paskelbti savo programą, kaip jie ketina valdyti kraštą ir su kokiomis partijomis jie sutinka dalintis valdžią. Matomai jie nori žinoti, ar komunistai kvies krikščionis demokratus.

Kaip ten nebūtų, vistiek atrodo, kad Francijos naujoj vyriausybėj bus daugiau kairiųjų, tai yra, komunistų ir socialistų, negu kurių kitų. Jeigu kaip, tai francūzai gali susilaukti komunisto prezidento.

Generolas De Gaulle, kuris metė akį ant prezidentystės, šaukdamas rinkti tiktai tuos, kurie pakeistų konstituciją jo pusėn, jaučiasi smarkiai pralaimėjęs.

Francūzų Komunistų ir Jų Draugų Laimėjimai

PARYŽIUS. — Francijos vidaus reikalų ministerija oficialiai paskelbė tokias paskutinių seimo rinkimų pasekmes:

Į seimą išrinkta 186 komunistai ir jų draugai, kandidatavę tame pačiame sąraše. Katalikų respublikiečių išrinkta 163; Francijos socialistų ir Alžyro Manifesto grupės 104; Respublikiečių Laisvės Partijos, gen. de Gaulle Sąjungos ir nepriklausomųjų 82; Kairiųjų Respublikiečių Sąjungos (radikalų) 63; kitų — 5.

Dar trūksta žinių apie 15 seimo narių iš įvairių Francijos kolonijų.

IŠRADO BŪDĄ KAIP NUDAŽYTI MEDŽIUS

MASKVA. — Du sovietiniai chemikai, P. S. Zacharov ir V. S. Antonovič, surado būdą, kaip nudažyti gyvą medį raudonai, ružavai ir mėlynai.

Medžiui įleidžia tam tikro skiedinio ir po to jis jau auga raudonas, ružavas arba mėlynas.

Šio išradimo svarba didelė, kadangi bus galima išauginti spalvotų medžių dėl parkų ir gatvių.

Mokslininkai Veda Vajų Prieš Atomines Bombas

PRINCETON, N. J. — Devyni Jungtinių Valstijų mokslininkai, su Albertu Einsteinu priešakyje, paskelbė vajų už sukėlimą $1,000,000 dėl skleidimo informacijų apie atominės bombos pavojingumą civilizacijai.

Einsteinas, kalbėda mas per radiją, pareiškė, kad nėra militarinio apsigynimo nuo atombombų.

Jis sako, kad vienintelė išeitis, tai kontroliavimas atombombų ir panaikinimas karų.

Vienos atominės bombos pagaminimas dabar kainuojąs nuo $1,200,000 iki 2,000,000. Jos esančios pigesnės už bile kurias kitas bombas, jeigu palyginti jų naikinamąją jėgą.

Jeigu karas kils, sako Einstein, atominės bombos sunaikins civilizaciją.

Vilnius ir Kaunas Aprūpinti Vaisiais

VILNIUS. — Atsiųsti pirmieji vaisių transportai. Iš Krimo į Vilnių atsiųsta 13 tonų prancūdiškų atmainų kriaušių, 8 tonai vynuogių ir t.t. Kaune gauti du vagonai vynuogių, aukštos kokybės obuolių ir kriaušių. Į respubliką atvyko taip pat du vagonai su bananais.

Tatai pirmosios šio sezono pietų vaisių siuntos. Ukrainos, Krimo ir kitų sričių vaisiai bus reguliariai siuntinėjami į mūsų respubliką.

Vaisiai jau pardavinėjami Vilniaus ir Kauno gastronomijos krautuvėse. Organizuota taip pat keliasdešimt kilnojamų vaisių prekybos taškų.

GENERAL. PROKURORAS PRIDENGIĄS AMERIKOS FAŠISTUS, SAKO ROGGE

WASHINGTON. — O. John Rogge, buvęs generalio prokuroro padėjėjas, pareiškė, kad Amerikoje duodama "pilna žodžio laisvė fašistams", bet varžomi amerikinių fašistų kritikai. Už tai jis kaltino generalį prokurorą Tomą Clarką. Clarkas uždraudė Roggei viešai paskelbti žinias apie Amerikos fašistų-kapitalistų ryšius su Vokietijos naciais. Bet kad Rogge pranešė tūlas tokias žinias (surinktas Vokietijoje), Clarkas už tai pavarė Roggę.

MOKSLININKAI IŠRADĘ "MIRTIES DULKES"

OTTAWA. — Vienas mokslininkas informuoja, kad yra išrastos taip vadinamos "mirties dulkės", kurias pasėjus iš oro ant miesto galima sunaikinti visus gyventojus.

Tos dulkės padaromos iš radijo aktyvių medžiagų. Jos nesugriauna miesto, bet užmuša visus gyvus kūnus.

Jis sako, kad tai pirmas išradimas, kuris gali padaryti karą "pelningu" — naikinantis tiktai gyvybę, bet paliekąs pastatus ir turtą.

ATENAI. — Liberalų vadas Kanelopulos sako, kad partizanai kontroliuoja jau visą šiaurinę Graikiją nuo Olympus kalno iki Jugoslavijos rubežiaus.

Jis reikalauja naujos valdžios, apimančios visas opozicines grupes.

Liaudies Balsas

GINANTIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS,
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS,
IŠEINA SYKĮ Į SAVAITĘ

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $3.00; pusei metų $1.50
visur kitur metams $3.50; pusei metų $1.75.
Atskira kopija 6 centai

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C., Box 1013, Toronto, Ontario, Canada.
ASMENIŠKAI KREIPKITĖS: 160 CLAREMONT ST., TORONTO.

Printed by Eveready Printers, Ltd., 78 Wellington St., Toronto.

KODĖL TIEK DAUG SUSIKIRTIMŲ

Žiūrint į Jungtinių Tautų ginčus, į Amerikos ir Britanijos ginčus su Europos ir kitų kraštų tautomis, kartais sunku suprasti, kodėl taip yra, kodėl tautos, nugalėjusios didžiuosius žomnijos priešus, negali kalbėtis broliškai, sugyventi draugiškai. Vienur vienas dalykas kliūva, kitur kitas ir taip viskas susipina, kad rodos ims kurią dieną ir išsiverš kitas karas. Kodėl taip yra?

Norint atsakyti į šį klausimą, reikia visų pirma suprasti pasaulį, jo siekius ir kliūtis.

Henry Wallace, buvęs Jungtinių Valstijų prekybos sekretorius, anais metais štai ką pasakė: "Šimtmetis, į kurį mes įžengiame — šimtmetis, kuris prasidės po šio karo — gali būti ir privalo būti paprasto žmogaus šimtmečiu. Visur paprastas žmogus turi išmokti budavoti savo industrijas savo paties rankomis ir praktišku būdu. Nei viena tauta neturės Dievo duotos teisės išnaudoti kitas tautas. Senesnės tautos turės privilegiją padėti jaunesnėms tautoms kelyje į indutrializaciją. Neprivalo būti nei militarinio, nei ekonominio imperializmo. Devynioliktò šimtmečio metodai nebetiks žmonių šimtmetyje, kuris neužilgo prasidės. Žmonių revoliucija siekia taikos. Taika privalo reikšti aukštesnį gyvenimo standardą dėl paprasto žmogaus. Moderniškas mokslas, nuoširdžiai paskirtas dėl aplamos gerovės, turi tokias galimybes, apie kurias mes nei nesvajojame".

Nors Wallace yra stambus kapitalistas, bet jis yra realistas. Jis supranta istorijos eigą. Už tai jis tais keliais sakiniais atvaizdavo naują gadynę, kuri prasideda dabar, šiam karui prieš hitlerizmą užsibaigus. Ir tas jo atvaizdavimas šios naujos gadynės, žmonių šimtmečio, duoda mums atsakymą, kodėl tiek daug kivirčų ir nesutikimų.

Fašizmo ir nacizmo karas išjudino veikiman milijonines mases paprastų žmonių, apie kuriuos kalbėjo Wallace. Jie sutriuškino fašistų ir nacių jėgas. Jie išsiveržė priekin per galvas visų tamsiųjų jėgų. Ir dabar jie, tie paprasti žmonės, nori sukurti naują gyvenimą, paprastų žmonių gyvenimą.

Iš kitos pusės, senojo šimtmečio jėgos, kapitalistinės jėgos, grupės imperialistų ir paprasto žmogaus išnaudotojų, priešinasi. Jos nori sulaikyti tą žmonių revoliuciją.

Šitų dviejų šimtmečių susikirtimas pasireiškia kova tarp rytų ir vakarų. Jis pasireiškia darbininkų ir samdytojų kova dėl algų ir unijinių teisių. Labiausiai, žinoma, ta kova matoma Europoje, kur paprasti žmonės pergyveno daugiau sunkumų, patyrė daugiau pamokų ir uždavė didesnį smūgį išnaudotojams.

Kiekvieno darbininko, kiekvieno mažo birznierio pareiga šią kovą suprasti. Tik šią kovą suprantant bus galima suprasti, kodėl Byrnes ir Bevinas nori laisvės Dunojuje ir kitose vietose, kodėl amerikiečiai baugina pasaulį atominėmis bombomis ir t.t.

SKANDALAS SIUVĖJŲ UNIJOJ

International Ladies Garment Workers unijos vyriškų rūbų siuvėjų skyrius Toronte susekė, kad vienas iš jo viršininkų per praėjusius kelius metus išeikvojo $18,000 skyriaus pinigų. Dėl to labai susinervavo ir kitų siuvėjų skyrių nariai, kurie po tos pačios unijos vėliava. Kiekvienas dabar klausia, "O kaip mūsų skyriuje?"

Tos vagystės proga dabar unijistai prisimena savo ginčus unijoj pradžioj karo. Vyriausiu moteriškų ir vyriškų rūbų siuvėjų bosu Toronte buvo Langeris (sužinojęs apie šias vagystes pabėgo iš unijos). Pradžioj karo jis atsikvietė iš New Yorko didesnius unijos viršininkus ir išvaikė iš suknelių siuvėjų skyriaus visus kairesnius viršininkus. Padėjo ant sąrašo tik savo šalininkus ir liepė nariams balsuoti. Nuo to laiko unija nyko ir nyko.

Dar kiek anksčiau Langeris su kitais viršininkais po prievarta įbruko į sukniasiuvių skyriaus vadovybę dalį trockistuojančių elementų. Per balsavimus nebuvo galima tai padaryti, nes nariai nenorėjo jų.

Kas įdomu atsiminti, tai kad tie unijos narių teisių mindžiotojai visuomet demonstravo giną demokratiją, kovoją prieš diktatūras.

Kada organizacijos viršūnės virsta neatsakomingomis prieš narius; kada nariai nebegali rinktis sau viršininkų, aišku, tokioj organizacijoj galima viskas. Ir taip atsitiko. Su narių teisėmis jie nuglemžė ir narių sumokėtus pinigus.

Unijos dabar lošia svarbią rolę darbininkų gyvenime. Jos sprendžia darbininkų uždarbio klausimus. Jos vartoja šimtus tūkstančių pinigų dėl įvairių reikalų. Už tai visiems darbininkams reikalinga būti veikliais unijistais, nepalikti unijos reikalų kitiems. Vien tik rankos pakėlimu darbininkas gali didelį darbą atlikti, kada jis dalyvauja susirinkimuose, klausosi diskusijų.

Arti milijono Kanados darbininkų priklauso įvairiose unijose. Nuolatos rašosi daugiau. Unijos auga nariais ir turtu. Į jas veržiasi ne tik samdytojų agentai, norį suardyti unijas, bet ir kitoki aportunistai, pinigų gaudytojai. Blogi vadai gali išduoti darbininkų interesus, parsiduodami samdytojams.

Jeigu kurie nekreipiate atydos į unijos reikalus, tai labai klaidingai elgiatės. Tą klaidą stenkitės pataisyti.

Egipto karalius Farouk pareiškė parlamente, kad Egipto žmonės yra dvasiniai sukilę prieš esamą padėtį. Jis sako, kad 1936 metų sutartis su britais negali būti pamatu deryboms dėl naujos sutarties.

Mūsų Akimis Žiūrint

Svarbūs Įvykiai

Pastaruoju laiku įvyko keli įvykiai, kurie turi nepaprastai didelę reikšmę pasaulio ateičiai. Tai rinkimai Francijoj ir Italijoj.

Kai kas buvo linkęs manyti, kad Jungtinių Valstijų rinkimai yra didelės reikšmės, bet taip nėra. Jungtinių Valstijų rinkimai neįneša labai daug naujo į Jungtinių Valstijų gyvenimą. Tiesa, republikonai yra konservatyviškesni, bet Trumano valdžios užsienio ir vidaus politika pastaruoju laiku pilnai patenkino daugumą republikonų. Francijos rinkimai visai kas kita.

Jeigu Francijoj rinkimus būtų laimėję dešinieji ar net liaudiški republikonai taip, kad jie būtų galėję sudaryti aiškią daugumą, kaip kad pageidavo generolas de Gaulle, taip vadinamas vakarinis blokas būtų pastatęs ragus. Būtų sunku su juomi susikalbėti. Dabar jis nebegalės ramtis Francija savo intrygose prieš rytus. Francija nuo dabar turės vesti daug pažangesnę politiką. Ji bus tarpininkė tarp rytų ir vakarų.

Italijoj rinkimus laimėjo kairieji. Tiesa, rinkimai buvo savivaldybiniai, bet jie parodo, kad Italijos žmonės neklauso Čiorčilo ir kitų krusadierių prieš SSRS ir komunistus. Kartu sudėjus Francijos ir Italijos rinkimus, susidaro vaizdas, kad Europa žymiai pakairėjusi. Ji nebesiduos sumobilizuoti krusadai prieš rytines valstybes.

Tas viskas reiškia, kad imperialistų intrygos neišdegs. Kitas karas nebus galimas. Be Francijos ir Italijos dalyvavimo, niekas negali net svajoti apie vakarų karą prieš rytus. Tokiu būdu, kairiųjų laimėjimai Italijoj ir Francijoj smogia skaudų smūgį karo kurstytojams. Jų viltys dūžta į skeveldras.

Italijos ir Francijos rinkimai parodo, kad tų kraštų žmonėms rūpi naminiai ekonominiai reikalai, atsistatymas, juodosios rinkos panaikinimas ir kiti, o ne tarptautinės intrygos, kuriomis susirūpinę tokie ponai, kaip generolas de Gaulle ir kiti.

Kas Turi Daugiau Nepriklausomybės?

Dažnai spaudoj ir per radiją keliami balsai, kad Baltijos kraštai neteko nepriklausomybės. Bet jeigu mes pradėtume nagrinėti, kas turi daugiau nepriklausomybės, Kanada ar Baltijos kraštai, tai nežinia, kas pasirodytų.

Kaip žinia, Baltijos kraštai įsijungė į Sovietų Sąjungą. Bet tie kraštai turi teises valdytis savarankiai. Viskas priklauso jiems, kas tik yra tuose kraštuose. Nerasi tuose kraštuose fabrikų ar kokių kitų užvedimų, kurie priklausytų, sakysime, Rusijos respublikai, ar Ukrainos respublikai. Tie kraštai tiktai tiek susirišę su kitais, kiek reikalinga dėl apsigynimo, ekonominių interesų.

Paimkime dabar savo kraštą, Kanadą. Kiek čia fabrikų, apdraudos kompanijų ir kitokių užvedimų priklauso Amerikos kapitalistams. Kanada negali savintis tų fabrikų ar įstaigų. Ji išsirenka taksus, o kas lieka pelno, jis plaukia svetimon šalin, šerininkams, direktoriams ir t.t.

Jeigu Kanada apskaičiuotų, kiek jos turto yra svetimų nuosavybėj, popieriai būtų visai prasti. Pasirodytų, kad Kanados geriausi fabrikai yra ne jos nuosavybė. Kanadiečiai tiktai gali dirbti juose ir gauti šiokią tokią algą. Valdžia išsirenka taksus ir viskas.

Svetimi kapitalistai išnaudoja kanadiečius, sunkia jų prakaitą. Kada kanadiečiai sustreikuoja, tai Kanados valdžios policija skaldo galvas gindama svetimus kapitalistus.

Ar tai čia tikra nepriklausomybė?

Jeigu Kanada panorėtų atsikratyti svetimo kapitalo, perimti viską į savo nuosavybę, tai Amerikos kapitalas greičiausiai pakeltų tokį triukšmą, kad net baisu būtų.

Kam ne kam, bet kanadiečiams netinka girtis savo nepriklausomybe, prikaišiojant kitiems neturėjimą nepriklausomybės.

Baltijos kraštų pabėgėliai verkia ne dėl nepriklausomybės, bet dėl turėtos galios. Jie ne kartą ieškojo globos Vokietijoj ar kur kitur, kad tik palaikyti tą galią. Jie būtų prisiėmę vokišką karalių, kad tik išlaikyti tą galią.

Nėra Lenkijos

Kanadon pribuvo 1,700 lenkų, kovojusių britų ir kanadiečių armijoj Italijoje. Kiek matyti iš pirmų jų atsiliepimų, jie visi yra Londone sėdinčių šlėktų šalininkai.

Užklausti reporterių jie atsako, kad jie nenori grįžti Lenkijon už tai, kad dabar nėra Lenkijos.

Kaip žmogus užsidaro savo akis ir pasiverčia kvailu, kada jis pasiduoda fašistų propagandai.

Užsienyje randasi koks milijonas lenkų. Visi kiti tebėra Lenkijoj. Jie turi savo kalbą, savo valdžią, savo valstybę, mokyklas ir visa kita. Ko dabar Lenkijoj nėra, tai pabėgusių šlėktų, kurie, vokiečiams užpuolus, rūpinosi ne krašto gynimu, o aukso išgabenimu.

Kada paprastas lenkas kalba, kad dabar Lenkijos nėra, jis statosi save į pajuoką. Jis pasirodo, kad jo protas ant tiek prikimštas tuščios fašistų propagandos, kad nebegali matyti, jog jis nesąmones kalba.

Tokie "ponai" taip nusivils, kaip tie "išminčiai", kurie per amžius nenorėjo tikėti, jog žemė apskrita.

ŠYPSENOS

Pabandykit ir Jūs

Ona: — Pasakyk tu man, kaip tu išgydei savo vyrą. Aš girdžiu, kad jis jau nesitranko naktimis.

Marė: — Labai paprastai. Kai tik jis vėlai sugrįždavo, aš sušukdavau: "Ar tai tu, Jurgi?"

Ona: — Na, ir kaip tas galėjo paveikti jį?

Marė: — Matot, mano vyro vardas Jonas.

Su Savo Angliais

Jūrininkas, pamatęs, kaip prie žuvusio jūrininko pririšo vietoj šmoto geležies maišą anglių, labai susisvajojo.

— Apie ką taip svajoji? — užklausė jį karininkas.

— Aš žinojau, kad mums reiks eiti į pragarą, bet nežinojau, kad reiks nusigabenti su savim ir anglius.

ANTANAS VENCLOVA

Rudenėjant

Margas kaimas, ir kelias, ir klevas,
Gluosnio svirtis ir dūmai melsvi,
Ir priglūdo pakluonėje javas, —
Jau šiaudai jo nuo saulės gelsvi.

Kaip smagu bus, kai rudenio ore
Vėl draikysis išblyškę šilkai,
Obuoliai, nuo šakų nusikorę,
Sverdės soduos, užmigę laikai.

Suaidės vėl nuo skrendančių tolyj
Paukščių balso, baugaus ir graudaus,
O ten kaimo gale kuliamoji
Ryto miglose ūžaus ir gaus. . .

Albanijos premjeras Enver Haxha. Jungtinės Valstijos nutraukė diplomatinius ryšius su Albanija, kadangi jos valdžia nepripažįsta senosios valdžios sutarčių su Amerika.

ŽARIJOS

Į rinkimus Europoje reikia žiūrėti beveik dviejų dešimtmečių fašizmo ir karo šviesoje. Balsuotojus sudarė daugumoje vyrai ir moterys, kurie pergyveno Hitlerio, Musolinio, Horthyo ir kitų diktatorių ir jų kvislingų terorą. Daugelis iš jų daugiau ar mažiau veikė pasipriešinimo judėjimuose, daugelis kovojo ginkluotose partizanų eilėse ir padėjo išlaisvinti savo kraštus.

Rinkimai Europoje rodo kad žmonės balsavo ne tik prieš fašistinį režimą, bet ir prieš tuos žmones ir partijas, kurie praeityje linko prie susigerinimo su fašizmu. Jie sukilo prieš vadovybę tų turto žmonių, kurie finansavo Hitlerį ir Musolinį jų pastangose pavergti darbo žmones. Jie balsavo prieš naciškas ir fašistines rasinės ir klasinės virenybės doktrinas. Jie balsavo prieš kartelistų kontrolę žemės, industrijos, mokslo ir valdžios. Jie balsavo už valstiečių teises turėti savo žemės, naudotis savo darbo vaisiais; ir už darbininkų teises organizuoti unijas dėl pagerinimo darbo ir gyvenimo sąlygų. — **Toronto Daily Star.**

—o—

Praėjusių 150 metų laisvės pirmynžanga buvo besitęsianti žmonių revoliucija. Šioj didžioj žmonių revoliucijoj buvo 1775 metų Amerikos Revoliucija, 1792 metų Francūzų Revoliucija, Bolivariškos gadynės Lotynų Amerikos revoliucija, 1848 metų Vokiečių Revoliucija, ir 1918 metų Rusų Revoliucija. Kiekviena kalbėjo už paprastą žmogų pralieto kovos lauke kraujo formoj. Kai kurios nuėjo į kraštutinumus. Bet svarbiausiu dalyku yra tas, kad žmonės užčiuopė kelią prie šviesos. Vis daugiau jų išmoko galvoti ir dirbti drauge. — **Henry Wallace,** nesenai pavarytas iš Jungtinių Valstijų prekybos sekretoriaus vietos, laike prakalbos 1942 metais.

Įvairenybės

Guma ir Saldainiai

Kai skerdyklose gyvuliai masiniai užmušinėjami ir išdarinėjami, nuo inkstų taukai atsargiai nugrandomi, iš kurių paskui daro brangesnės rūšies aliejų ir dirbtiną sviestą (margariną). O iš tų taukų likusi kietoji masė sunaudojama pigiems saldainiams ir kramtomajai gumai gaminti. Žinoma, saldainius ir gumą apvelka cukrine medžiaga.

Ambulansas

1869 metais Niujorko miesto sveikatos departamento nario dr. Edvardo B. Daltono sumanymu įrengtas pirmas pasaulyje ambulansas. Tada šis ambulansas buvo arkliais traukiamas.

Parankiojo J. Čeponis

Pastabos

Mažų tautų atstovai Jungtinių Tautų asemblyje bandė sukelti opiniją, kad penkių didžiųjų jėgų veto teisė yra pavojinga Jungtinių Tautų organizacijai ir taikai.

Atrodo, kad tos mažos tautos dar nieko nepasimokino.

Buvusi Tautų Lyga buvo be veto teisės, bet kiek naudos jos turėjo iš tos organizacijos?

—o—

Mažosios tautos mano, kad jeigu jos galėtų nubalsuoti, tai ir viskas kitas būtų gerai.

Jos, rodos, nežino, kad balsai taikos neišgelbės.

O kada karas kyla, jos būna pirmomis aukomis.

Mažosios tautos, jeigu jos tikrai nori taikos, turi imtis didžiųjų jėgų taikymo politikos.

Jeigu jos bandys pataikauti kuriai jėgai, tai tikrai užtrauks naują nelaimę ant savęs.

—o—

Portugalijos diktatorius pats nepripažįsta demokratijos, bet jis pasakė tikrą tiesą, kuomet pažymėjo, jog labai sunku pasakyti, kur demokratija prasideda, o kur pasibaigia.

Daugelis demokratų negali atskirti, kas yra fašistas, o kas demokratas.

Dar daugiau, daugelis demokratų dėtųsi su juodžiausiais fašistu savo kovoje prieš progresą, prieš demokratijos pirmynžangą.

—o—

Taipgi dabar galima dar ir štai ką pastebėti:

Buvę fašistai ir naciai virsta "demokratais" ir "laisvės" gynėjais ir tas jiems gerai sekasi.

Pavyzdžiui, Rapolas Skipitis, kuris Smetonos režimo laikais buvo vienas iš veikliausių Lietuvos fašistų, šiandien trankosi po Ameriką gindamas "laisvę ir demokratiją".

Kas įdomiausia, kad net tie žmonės, kurie nuo Smetonos režimo seniau šalinosi, dabar jam padeda.

—o—

Žmonės greitai pamiršta. Jie pamiršta, kad fašizmas atsakomingas už jūras pralietų ašarų ir kraujo.

Jie pamiršta, kad toks Skipitis puikiai sugyveno ir su pačiu Hitleriu.

To pasekmėj šiandien jis gali važinėti ir skelbti smetonizmą Amerikos lietuviam ir kurstyti juos prieš Lietuvos liaudį.

—o—

Laisvės, demokratijos ir taikos mylėtojai turi atminti, kad ne tada laikas lakinti šunis, kada reikia eiti medžioti.

Ne tada laikas kovoti prieš fašizmą, kada jis jau ima už sprando.

Reikia kovoti prieš jį tada, kada jis pradeda leisti diegus.

O dabar kaip tik tas laikas, kada fašizmas leidžia naujus diegus.

Dabar jam geriausiai leisti atžalas, kadangi šiandien lengva skleisti melus ir skiepyti fašizmą.

Kiekvieno antifašisto užduotis sustiprinti veikimą prieš fašizmą. Reikia numaskuoti jo agentus dabar, kol jie neįsigalėję.

J. Y.

Ką Kiti Rašo ar Sako

Kalbant Apie Taikos Problemas

Kada Japonijos imperialistai, Vokietijos ir Italijos fašistai užpuolė mūsų šalį, tai netrukus prasidėjo mobilizacija. Į Jungtinių Valstijų ginkluotas jėgas buvo pašaukta apie penkiolika milijonų vyrų. Virš milijono tarnavo ir moterų!

Miestai tik margavo iškabomis su piešiniais — kareivių, jūreivių, lakūnų ir laisvės obalsiais. Taip mes mobilizavomės karui už demokratijos teises. Taip mes išleidome į karinę tarnybą savo sūnus, brolius ir seseris!

Tuojau pradėjo marguoti languose žvaigždės — po vieną, dvi, tris ir daugiau. Reiškia, iš to namo tiek buvo karo tarnyboj. Netrukus jau pasirodė auksinės spalvos žvaigždės, tai ženklas tų, kurie atidavė gyvastį kovoje prieš hitlerizmą, fašizmą ir japonišką imperializmą. Ir kol karas baigėsi, tai mūsų šalis turėjo virš milijono nuostolių — užmuštų, mirusių ir sužeistų! Milijonas šeimų, keli milijonai motinų, tėvų, brolių, seserų, žmonų ir vaikų pergyveno širdies skausmą! Bet mūsų nuostoliai žmonėmis kur kas mažesni, kaip kitų tautų. Jugoslavija neteko 1,750,000 vien užmuštų piliečių! Lenkija neteko apie 5,000,000 savo piliečių! Tarybų Sąjunga virš 7,000,000!

Karas baigėsi pergale. Ją laimėjome todėl, kad maršalo Stalino ir prezidento Roosevelto bendradarbiavimo taktika tarp Sovietų ir Amerikos buvo teisinga. Kol Amerika mobilizavosi, mokė savo armijos, laivyno ir orlaivyno jėgas, tai Sovietų Sąjunga pati viena tris metus kariavo prieš Hitlerio ir jo talkininkų jėgas. Jeigu ne Sovietų Sąjungos sugebėjimas ne vien atlaikyti, bet ir mušti Hitlerio armiją, tai mes būtume pralaimėję karą. Ne vien puolimui, bet ir apsigynimui mes ginkluotų jėgų karo pradžioj neturėjome. Joms sumobilizuoti ir išlavinti neužteko mėnesio, kito. Gi priešai būtų nelaukę, kol mes pasiruošime. Tik tarybinė galybė sulaikė priešus nuo laimėjimo ir suteikė mums progos pasiruošti bendram galutinam smūgiui.

Karas prieš hitlerinę Vokietiją baigėsi virš metai ir pusė atgal. Prieš virš metus laiko parblokšta buvo ir Japonija. Karą laimėjus, pradėjo iš tarnybos grįžti mūsų sūnūs, broliai ir giminės.

"Welcome!" "Welcome!" tik margavo virš durų ir langų. Reiškia, saviškiai nuoširdžiai sveikino grįžtančius iš karo tarnybos. Jie džiaugėsi! Bet ne visi tą laimę turėjo iškabinti sveikinančiais obalsiais iškabas. Apie 400,000 liko ten, kur jie kovojo, kur jie mirė! Niekados jie daugiau nematys saviškių, niekados jie negrįš! Jie liko Afrikoj, Italijoj, Francijoj, Vokietijoj, ant daugybės salų Ramiajame vandenyne!

"Welcome!" dar ir dabar matome, tai vienur, tai kitur. Reiškia, dar vis eina demobilizavimas armijos, laivyno ir orlaivyno. Bet dar milijonai tėvų, motinų, brolių ir seserų negali iškabinti sveikinimų su tokiais obalsiais. Kodėl?

Todėl, kad mūsų šalies vadai laiko Amerikos ginkluotas jėgas veik visose pasaulio šalyse. Jungtinių Tautų organizaciją sudaro 51 valstybė ir valstybėlė. Amerikos armija, laivynas ir orlaivynas turi savo karines bazes net 53-se šalyse! Mūsų sūnūs yra Kinijoj, Irake, Liberijoj, Panamoj, Filipinuose, Islandijoj ir kitur. Mūsų šalies armijos ir laivyno vadai pristeigė šimtus karinių bazių. Jie didžiuojasi, kad "nėra pasaulyj vietos", į kurią lėktuvai "B-36 negalėtų numesti atomines bombas". Bet, kad tos bazės būtų jų rankose, tai ten turi būti Amerikos kareiviai, jūrininkai ir lakūnai, mūsų sūnūs, broliai ir giminės! Todėl tėvai, motinos, žmonos ir vaikai negali džiaugtis saviškių pargrįžimu ir iškabinti sveikinimą: "Welcome!"

Kodėl taip yra? Todėl, kad nors vyriausybės žmonės kalba už taiką, bet jie karo pasiruošimui išleidžia 80% visų valdiškų įplaukų. Reiškia, jie nelabai tiki į taiką. O vienos šalies didelis apsiginklavimas verčia ir kitas tą patį daryti, verčia lenktyniuoti — kad pirmiau apsiginkluot, kad pirmiau būti pasirengus karui. Tai ne ta politika, kurios laikėsi velionis prezidentas Rooseveltas ir kurią pasižadėjo po jo mirties vykinti Mr. Trumanas. Tai politika Hooverio, Vandenbergo, Tafto ir kitų republikonų. Tai politika, kuri siūlo mūsų šalies piliečiams didesnius taksus, daugiau karo ginklų, bet mažiau gyvenimo reikmenų.

Rooseveltas buvo sumanytojas steigimo Jungtinių Tautų organizacijos taikos palaikymui. Tokia organizacija dabar yra. Jeigu visos valstybės nuoširdžiai ją remtų, tai nereikėtų ginkluotis, mažėtų karo pavojus. Bet to negalima atsiekti laikant armiją 53-jose kitose šalyse, siekiant pasiimti 623 salas Ramiajame vandenyne ir steigti dar daugiau karo bazių. Karas — yra tąsa politikos. Politika, kuri veda prie didesnio apsiginklavimo, steigimo bazių visame pasaulyje, tai nėra taikos politika. — Laisvė

Ar Jau Pasiruošę Liaudies Balso Vajui?

Šiomis dienomis išsiuntinėjame laiškus Liaudies Balso vajaus reikalu. Pirmieji atsiliepimai į laiškus ir į laikraštyje tilpusį atsišaukimą geri. Kaip kurių Kanados lietuvių kolonijų progresyvės organizacijos parodė gražios iniciatyvos vajaus prisiruošimo reikalu.

Draugai ir draugės vancouveriečiai pirmieji išrinko Liaudies Balso vajaus komitetą iš veiklių draugų ir draugių. Toronto LLD kuopa davė iniciatyvą sušaukimui torontiečių Liaudies Balso skaitytojų ir vajininkų susirinkimo aptarimui vajaus reikalų. Iš Hamiltono draugės rašo, kad kaip praeitais metais, taip ir šiemet, stengsis garbingai pasidarbuoti dėl Liaudies Balso sustiprinimo. Montrealiečiai dar žymesnių žygių vajaus reikalu nepadarę, bet be abejo jie neatsiliks nuo kitų kolonijų.

Suvienytų Amerikos Valstijų Liaudies Balso draugai ir draugės prieš vajų gražiai pasidarbavo. Drg. J. Pajunas iš Čikagos prisiuntė apie dešimt naujų skaitytojų ir keliolika atnaujintų prenumeratų. Paskutinėmis dienomis gauti amerikiečių laiškai išreiškia gražius norus ir ryžtingumą pasidarbuoti laike Liaudies Balso vajaus. Jie savo prižadėjimus visuomet garbingai amerikoniškai išpildydavo, išpildys ir šiame vajuje.

Bet dar neturime atsiliepimų iš visos eilės praeitų metų vajininkų ir vajininkių. Labai galimas daiktas, kad jų atbalsiai pasieks mus su pradiniais vajaus rezultatais.

Liaudies Balso vajaus pradėjimą prašome neatidėti vien į vajaus laikotarpį. Jei kuriems vajininkams ar vajininkėms pasitaiko progų dabar pasidarbuoti, tai prašome leistis darban. Paskutinėmis dienomis lapkričio mėnesio gauti nauji skaitytojai, atnaujintos prenumeratos ir aukos bus įskaityta į vajaus kvotas. Su gruodžio mėnesio pirma Liaudies Balso laida pradėsime skelbti vajininkų kių prisiųstus rezultatus.

Tad laukiame iš mūsų draugų ir draugių pirmųjų vajaus rezultatų.

Administracija

Generalisimas Čiangkaišekas išleido įsakymą savo kariuomenei sulaikyti atakas ir kviečia komunistus prie to. Komunistų atstovas generolas Čuenlai sako, kad Čiangkaišeko žygiai yra klastingi. Jau daug kartų praeityje Čiangkaišekas skelbė paliaubas, kada jo armijoms buvo reikalinga atsikvėpti. Gal ir dabar tas pats.

Potsdamo Sutartis ir Vokietijos Apjungimas

Labai dažnai mes girdime primetimus, kad Potsdamo sutartis laužoma. Britai ir amerikiečiai kaltina rusus, o rusai britus ir amerikiečius. Amerikiečiai ir britai skelbia, kad rusai nekooperuoja Vokietijos apjungimo klausime. Tad bus ne pro šalį pasižiūrėti į tą sutartį ir panagrinėti, kas tos sutarties nepildo.

Skyriuj, kur kalbama apie politinius ir ekonominius principus elgėsiui su Vokietija pradiniame jos kontrolia vimo laikotarpyje, tarp kita ko pasakyta:

(I) Visiškai nuginkluoti ir demilitarizuoti Vokietiją ir pašalinti arba kontroliuoti visą tokią vokiečių pramonę, kuri galėtų būti pavartota karinei gamybai. Siekiant šių tikslų:

(A) Visos vokiečių sausumos, laivyno ir oro jėgos, SS, SA, SD, ir Gestapo, su visomis jų organizacijomis, štabais ir įstaigomis, taip pat generalis štabas, karininkų korpusas, atsarginių korpusas, karinės mokyklos, karo veteranų organizacijos ir visos kitos karinės ir kaip-ir-karinės organizacijos, sykiu su visomis sąjungomis ir kliubais, kurie tarnauja karinių Vokietijos padavimų gyvybei palaikyti, bus visiškai ir galutinai panaikinta tokiais būdais, kad visoj ateityj būtų pastotas kelias vokiškojo militarizmo ir nacizmo atgijimui ar atsteigimui.

(B) Visi ginklai, amunicija ir karo pabūklai ir visos specialės priemonės jiem gaminti bus laikoma talkininkų žinyboje arba sunaikinta. Neleista bus laikyti ir gaminti jokių lėktuvų ir jokių ginklų, amunicijos ir karo prietaisų.

(II) Kad galima būtų įtikinti vokiečius, jog jie kariniai visiškai sumušti ir negali išvengti atsakomybės už tai, ką jie patys ant savęs užtraukė, kadangi pačių jų žvėriški žygiai kare ir fanatiškas nacių priešinimasis sunaikino vokiečių ekonomiją ir sudarė neišvengiamą suirutę ir kentėjimus.

(III) Kad galima būtų sunaikinti nacių partiją, susijusias su ja ir jos prižiūrimas organizacijas, panaikinti visas nacių įstaigas; užtikrinti, kad nebus jokiu pavidalu atgaivintos, ir pastoti kelią bet kokiai naciškai veiklai ar propagandai.

(IV) Pasiruošti galų gale atsteigti politinį vokiečių gyvenimą demokratiniais pagrindais ir prirengti Vokietiją galų gale taikiai bendradarbiauti tarptautiniame gyvenime.

Kur eina kalba apie savivaldybą ir partijas, sutartis sako:

(I) Vietinė savivaldybė bus atkurta visoj Vokietijoj demokratiniais pagrindais, o ypač per renkamąsias tarybas, taip greitai, kaip tik leidžia karinis saugumas ir karinio užėmimo tikslai.

(II) Bus leista gyvuoti visoms demokratinėms politinėms partijoms su susirinkimų ir viešų diskusijų teisėmis ir jos bus padrąsintos visoj Vokietijoj.

(III) Atstovybės ir rinkimų principai bus įvesti į sričių, provinčipų ir krašto valdybą taip greit, kaip tatai pasirodys galima, žiūrint į sekmingą šių principų pavartojimą vietinėje savivaldybėje.

(IV) Šito tarpu nebus steigiama jokia centralinė vokiečių valdžia. Tačiau, vis tiek bus įsteigti tam tikri būtinieji centraliniai vokiečių valdiniai departamentai su valstybės sekretoriais galvinyje, ypač finansų, važiuotės, susisiekimų, užsieninės prekybos ir pramonės srityse. Tie departamentai veiks pagal Kontrolės Tarybos patvarkymus.

Reparacijų klausimu sutartis kalba sekančiai:

1. Tarybų Sąjungos reikalaujami atlyginimai bus imami iš to Vokietijos ploto, kurį užima Tarybų Sąjunga, ir iš atatinkamų vokiškų išteklių užsienyje.

2. Tarybų Sąjunga apsiima iš savo atlyginimų dalies patenkinti Lenkijos reikalavimus.

3. Atlyginimai, reikalaujami Jungtinėms Valstijoms, Didžiajai Britanijai ir kitiem kraštam, turintiem teisę į atlyginimą, bus imami iš vakarinių sričių ir iš tam tikrų vokiškų išteklių užsienyje.

4. Priedan prie atlyginimų, kuriuos Tarybų Sąjunga pasiims iš savo okupuotos srities, Tarybų Sąjunga dar gaus iš vakarinių sričių:

(A) Penkiolika nuošimčių tokių tinkamų vartojimui įrengimų, — pirmoj vietoj iš metalurginių, cheminių ir mašinų statybos pramonių, — kurie taikiajai vokiečių ekonomijai nereikalingi ir turėtų būti iškraustyti iš vakarinių Vokietijos sričių, mainais už lygią vertę maisto, anglies, potašo, cinko, medžių, molio produktų, žibalo produktų ir kitų prekių, dėlei kurių būtų susitarta.

(B) Dešimt nuošimčių tokių pramonių kapitalių įrengimų, kurie nereikalingi vokiečių taikos ekonomijai ir turėtų būti pašalinti iš vakarinių sričių, turi būti pervesta Tarybų vyriausybei į karinių atlyginimų sąskaitą visai be jokio mokesčio ar įmainytų produktų už tai.

Įrengimų perkraustymai, auksčiau numatomi (A) ir (B), bus vykdomi tuo pačiu laiku.

5. Kiekis įrengimų, skiriamų iškraustyti iš vakarinių sričių į atlyginimų sąskaitą, turi būti nustatytas ne vėliau, kaip šešių mėnesių eigoje nuo šiol.

6 Pramoninių kapitalių įrengimų perkraustymai prasidės kaip galint greičiau ir bus užbaigti dviejų metų eigoje nuo nustatyto 5-me paragrafe laiko. Pristatymas produktų, kuriuos nusako 4 (A) aukščiau, prasidės taip greitai, kaip tik galima, ir juos Tarybų Sąjunga pristatys sutartomis dalimis penkerių metų eigoje nuo šiol.

Viršuj pacituoti paragrafai iš Potsdamo sutarties liečia tuos punktus, dėl kurių nevykdymo šiandien daromi kaltinimai.

Britai ir amerikiečiai, kaip Sovietų Sąjungos spauda ir Tarptautinės Profsąjungų Federacijos atstovai nekartą nurodė, denacifikacijos planą pildo labai lėtai. Vietomis nei 40 nuošimčių neįgyvendinta. Dėl tos priežasties Sovietų Sąjunga nesiskubina sutikti su britų ir amerikiečių reikalavimais įsteigti vokiečių centralinius organus. Sovietų Sąjunga mano, kad tas negalima, kol denacifikacijos darbas neatliktas.

Reparacijų vykdymas labai tampriai susirišęs su Vokietijos ekonomija. Juo mažiau britai ir amerikiečiai perduoda Sovietam numatytų sutartyje daiktų, tuo mažiau ir jie gauna. Atrodo, kad jie labai mažai perdavė, tad mažai ir patys gavo.

Tuo tarpu britų ir amerikiečių zonose susirinko visi parazitai, tinginiai. Iš įstaigų neprašalinti elementai, kuriems pirmoj vietoj rūpi sava kišenė. Už tai britams ir amerikiečiams tenka gabenti vokiečiams pagalbą.

Bešališki tyrinėtojai sako, kad visos sritys gali pasidaryti maisto panašiai, kaip ir sovietinė sritis, tik reikia pastatyti ant tinkamų kojų. Sovietai nugalėjo sunkumus šioje srityje išdalindami žemę valstiečiams, pristatydami vokiečius prie darbo. Britų ir amerikiečių zonoj per daug laiko buvo veltui šeriamas koks milijonas visokių pabėgėlių, jokio darbo nenorinčių, nekalbant jau apie vietinius veltėdžius.

Tokie tai dalykai su Vokietija ir jos okupantų santykiais.

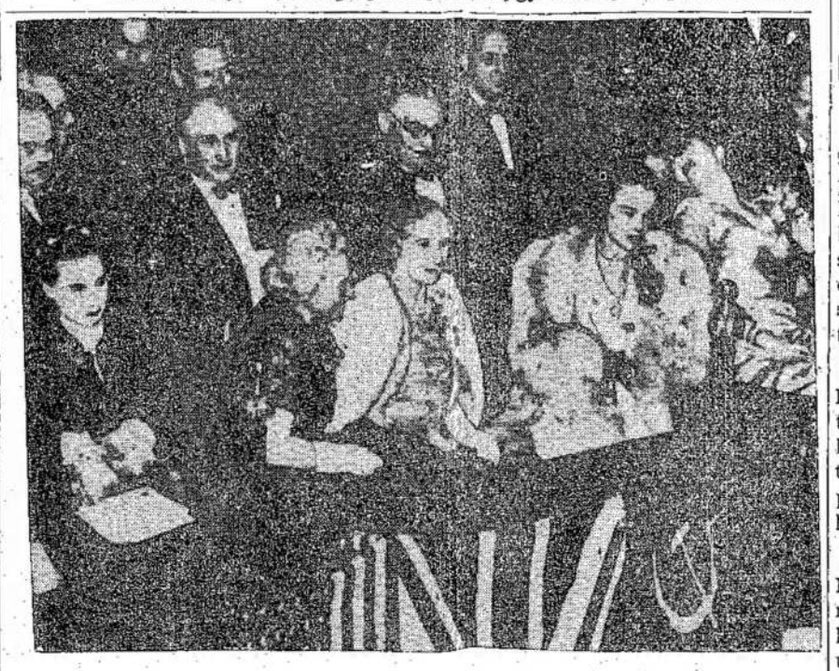

New Yorko Metropolitan Opera Rūmai perstatė Jungtinių Tautų atstovams operą "Marriage of Figaro". Atvaizde: Molotovas, Byrnes, Bevinas ir jų moterys ir kiti svečiai. Ložos papuoštos atatinkamomis vėliavomis, kurių tarpe buvo ir Sovietų.

Metinis Balius Gražiai Pavyko

HAMILTON. — Lapkričio 9 dieną įvyko LLD 113 kuopos metinis balius. Susirinko labai gražus ir skaitlingas būrys svečių. Susėdę prie stalų kurie buvo gausiai apdėti lietuviškais skanėsiais, svečiai pradėjo vakarieniauti, vaišintis.

Laike vakarienės, draugas Doveika atsišaukė į svečius, trumpai apibudindamas vakaro reikšmę. Svečiai, įvertindami mūsų triūsą, gausiai parėmė. Padengus išlaidas, liko gryno pelno $76.20.

Po vakarienės buvo šokiai. Kas norėjo — šoko, kiti dainavo lietuviškas dainas ir kartu vaišinosi gėrimais ir užkandžiais, paliktais ant stalų, iki 12 valandos nakties. Visi buvo gerame ūpe, ir bendra draugiškumo šiluma vienyjo visus.

Visų mūsų kuopos narių vardu tariu ačiū atsilankiusiems svečiams. Ačiū už pasidarbavimą draugėms M. Doveikienei ir N. Yvanauskienei, draugams Prunskiui, Poviloniui, Doveikai. Daugiausiai dėkavojame draugams Pampalams, lietuviško restorano savininkams. Drg. Pampalai pagamino daug valgių, paaukojo daug produktų, parūpino visus produktus nupiginta kaina ir prisidėjo su stambia finansine auka. Dar kartą ačiū jum draugai, mūsų kuopa neužmirš jųsų didelio patarnavimo.

Kuopos Koresp.

Saugokit Sveikatą

Rašo Dr. J. J. Kaškiaučius
530 Summer Ave.,
Newark, N. J.

Visokie nerviškieji galvoskaudžiai — migrenos, neuralgiški galvos sopstai, buki galvos skaudėjimai ir maudimai — pradeda eiti geryn, kai imi vartot daugiau kalkių ir vitamino D. Ir bet kam, bet kokiam žmogui, kuriam užeidinėja galvą skaudėt, pasidaro geriau ne nuo kokių skausmo malšintojų, ne nuo kokių aspirinų, anicių ir panašių nuodų (dope), bet nuo didesnio kalkių ir vitamino D vartojimo.

Visais atsitikimais žmogui pasidaro geriau, kai jis pagaliau susipranta vartot daugiau pieno, pasukų, rūgusio pieno, sūrio, varškės, kiaušinių. Taipgi kai jis dargi vartoja ir kokio kalkių ir vitamino D preparto.

Perdaug vartot cukraus, saldainių ir nebegyvų skrobylų — daug žmogui žalos pridaro. Tokie visokie išdailintieji, iškoštieji angliavandžiai (carbohydrates) vogte išvagia mūsų organizmui kalkes. Be to, visi tokie skanėsai žmogų tik apsunkina, prarūgina vidurius, duoda daug riebumo, bet ne pajėgumo, ne energijos, nebent jei vartoji pakankamai vitamino B mišinio ir šiaip visokių vitaminų ir mineralų.

Kokie kalkių preparatai gerai yra žmogui vartot? Žinoma, visuomet reikia vartot daugiau tokių valgių, kurie turi kalkių: pieno, pasukų, rūgusio pieno, sūrio, varškės, kiaušinių, taipgi žirnių, pupų, vikų, lėšių (lėšiukų), riešutų, viso grūdo javinių valgių, vaisių, uogų ir daržovių. Pieno kalkės — "calcium lactate, 10 gr. tablets" gerai yra imti po 3, po 4 ir po 5 tabletes po valgio. Ir kartu imti kokio daugmeningo vitaminų preparato — "multiple vitamins", kame yra, tarp kitko, ir vitamino D.

Yra kalkių ir vitamino D preparatų vaistinėse: "Dicalcium phosphate and vitamin D tablets or wafers". Galima imti tokių plotkelių bei tabletėlių po 2 ar 3 po valgio. Šalia to, patartina vartot ir šiaip visokių vitaminų — "multiple vitamins", irgi bent po 1, po 2 tableti po valgio. Tatai laipsniškai atpildo tūlus mitybinius trūkumus ir padės atitaisyti visą sveikatą. Visuomet žinokite: vitaminai ir mineralai yra maistas, o ne vaistas. Yra tai maisto preparatai, arba stačiai iš maisto ištraukti arba dirbtinai sudėstyti — sintetiškai. Ar tokie ar tokie — visuomet kiekvienam naudingi.

Visi Renkitės Dalyvauti Pašalpinės Dr-jos Baliuje

MONTREAL. — Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos susirinkime, parengimų komisijos narys J. Vaitekunas užklausė narių: "Ar visi būsite draugijos ruošiamame baliuje lapkričio 23 dieną?" Buvo atsakymas: "Taip!".

Kai kurie nariai paskui aiškino, kad nedalyvauti tokiame draugijos baliuje, tai būtų gėda nariui ir nešioti draugijos vardą. Kiti pasižadėjo net svečių atsivesti į balių, kad supažindinti su draugijos nariais ir pačia draugija ir jos tikslais.

Nors draugijos tikslai vyriausiai šelpti savo narius ištikus nelaimei, bet ji taipgi duoda nariams ir progų pasilinksminti. Šios progos duoda nariams būdus susitikti vienas antrą, pasikalbėti draugiškai ir praleisti laiką smagiai.

Šią vakarienę draugija ruošia skirtingai. Ji bus ne taip sau paprasta vakarienė, kaip jos rengėjai aiškina. Šeimininkės sako, kad ji bus viena iš geriausių. Štai dėl kokių priežasčių:

Pirmiausia, ji yra pirma šiame sezone. Visi išsiilgę tokio susiėjimo. Šeimininkės tą puikiai jaučia ir todėl rimtai ruošiasi prie vakarienės.

Kita, šeimininkės yra patyrusios tokių vakarienių rengime ir pilnai galima pasitikėti, kad jos duos ką tai tokio, ko mums reikia, bet mes to patys nenujaučiame.

Nominacijos 1947 Metams

Noriu pažymėti, kad šios draugijos valdybos nominacijos dėl 1947 metų bus gruodžio 8 dieną. Tai labai svarbus visų narių reikalas ir kiekvienas narys turi iš anksto gerai pagalvoti, ką nominuoti, kad 1947 metų valdyba būtų išrinkta iš geriausių narių. Visi renkitės dalyvauti nominacijų susirinkime.

Sušelpė Tautietį

Buvo skaitytas laiškas ant susirinkimo lapkričio 12 dieną, kurį gavo finansų sekretorius J. Džiaugys nuo Jono Vaičiūno, kuris neteko kojos ir dabar prašo pagalbos.

Nežiūrint to, kad minimas lietuvis nėra buvęs draugijos narys, draugija atsižvelgė į jo padėtį ir paaukojo iš iždo $10.00. Nariai susirinkime suaukojo $16.00. Tokiu būdu draugui pasiųsta $26.00.

Tas rodo, kad pašalpinė draugija yra tikrai didelis lietuvio draugas, nežiūrint kur jis gyvena.

Kaip būtų gražu, jeigu nei vieno lietuvio nebūtų nepriguliničio prie pašalpinių draugijų. Tuomet kokiai nelaimei ištikus mes galėtume suteikti daug stambesnę paramą. Kiekvienas atminkite, kad jūs negalite žinoti, kada jus gali ištikti nelaimė. Kurie dar nepriklausote, pasistenkite prisirašyti, nes vietos yra visiems.

Draugijos Narys

LLD 137 Kuopa Rengia Perstatyti Scenoje Labai Puikią ir Juokingą 3-jų Veiksmų Komediją

"Pusseserė Salomeja"

Sekmadienį, Gruodžio (Dec.) 1 Dieną

Klubo Salėje, 2161 St. Catherine St. E.

Kviečiame kuoskaitlingiausiai dalyvauti. Gražiai pasijuoksite, linksmai laiką praleisite

Pradžia 4.30 val. p. p.

Rengėjai

Tel: Ofiso CH. 5020 Namų — AM 9324

Valandos: 2 — 5 p.p., 7 — 9 v.v. Ir sulig susitarimo

Dr. E. Andrukaitis

LIETUVIS GYDYTOJAS

Buvęs Kanados Karo Laivyno Chirurgas

2540 SHERBROOKE EAST — MONTREAL, QUE.

(Ant Frontenac Kampo)

Tel.: BElair 2200. Valandos: 4—5 po piet, 7—9 vak. ir sulig susitarimo, išskiriant šeštadienius ir sekmadienius.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Daryu visokias operacijas ir paršvietimus (X - Rays). Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D nariams papiginta kaina.

4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikavęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Venerinių Ligų ir Akušerijos

3537 PARK AVE. Tel. HA. 7623 MONTREAL

Valandos Nuo 8 iki 9 Val. Po Pietų

Domės - Montrealiečiai - Domės!

Visi Kviečiami Dalyvauti

MONTREALO LIETUVIŲ SŪNŲ IR DUKTERŲ PAŠALPINĖS DRAUGIJOS

BALIUJE

Šeštadienį, Lapkričio 23 Dieną

Vytauto Kliubo Salėj

(2161 St. Catherine St. E.)

Bus Įvairių Valgių ir Geriausių Gėrimų. Taipgi Bus Galima Pasišokti Prie Geros Muzikos.

Nelikite Nei Vienas Nedalyvavę Šiame Baliuje

Pradžia 8 Valandą Vakaro

Pareng. Komisija

MONTREALO ŽINIOS

Skvaterių Triūsas Nenuėjo Veltui

Po didelių koliojimų, areštų ir grąsinimų ant "raudonųjų" ir skvaterių, miesto valdžia ne juos išgąsdino, bet, matyt, patys išsigando. Jau penkiolikai skvaterių ir veteranų šeimų miestas surado butus Viger viešbutyje, bet dar yra daromos patalpos ir dėl kitų 45 šeimų tame pat viešbutyje.

Viger viešbutis karui prasidėjus tapo perimtas į valdžios rankas ir paverstas į karių nakvynės namą. Bet karui pasibaigus ir kariams grįžus į civilį gyvenimą, tas viešbutis buvo apytuštis, kada šimtai veteranų šeimų gyveno po 6 asmenis viename kambary, vasarnamiuose ir garažuose. Miesto valdžia iki šiol nedarė jokių žygių pagerinimui tų žmonių situacijos, nors ji puikiai žinojo dabartinę butų padėtį mieste, ir laikė tuščius namus kada veteranų šeimos kentė vargą ir šaltį dėl stokos tinkamos pastogės jiems ir jų šeimynoms. Bet dabartiniu laiku remontas jau eina pilnu tempu Viger viešbuty; yra daromi apartmentai po vieną, du ir tris kambarius su atskirais toiletais ir elektros sistema.

Už vieno kambario apartmentą bus imama 22 doleriu į mėnesį, už du — $35 ir t.t. Nors rendos nėra pigios, palyginus su paprasto darbininko uždarbiu, bet kas žiūrės šiais laikais. Šilta pastogė yra vertesnė už pinigą.

Pasirodo, kad "raudonųjų baubas" yra baisus miesto ponams ir skvaterių triūsas nenuėjo veltui. Jei ne skvateriai, gal būt iki šiol tos veteranų šeimos dar būtų kur šalusios ir vargusios.

Laukiama Permainų Aukščiausiame Teisme

Po naujų metų tikimasi sulaukti nekurių permainų Aukščiausiajame (Superior) teisme.

Kaip seniaus, taip ir dabartiniu laiku, apsvarstymui, kad ir paprastos bilos, ima metus ir pusę laiko iki ją pradeda nagrinėti Aukščiausias teismas. Per tą ilgą laiką, įvyksta daug negeistinų dalykų: numiršta liūdininkas ar kur nors toli išvažiuoja, taipgi ir pats įvykis apiblunka žmonių atmintyj. Todėl daugelis teisėjų nori sutrumpinti tą laukimo laikotarpį iki 6 mėnesių. Manoma, kad po naujų metų šis naujas parėdymas bus įvykdytas. Taipgi yra manoma netekti nekurių teisėjų po naujų metų, ypač tų, kurie yra sulaukę senesnio amžiaus.

Pastaruoju laiku valdžia pakėlė teisėjų algas vienu trečdaliu. Kadangi teisėjai, sulaukę tam tikro metų skaičiaus, gali eiti ant pensijos ir jų pensija yra tik vienu trečdaliu mažesnė už pagrindinę algą, tad senesni teisėjai ketina mesti darbus ir išeiti ant pensijų. Po naujų metų jie gaus pakeltas algas, o jų pensijos bus tokios, kokias jie gauna algas dabartiniu laiku. Jie tikisi su pensija taip pat pragyventi, kaip jie iki šiol pragyveno su algomis, tad kodėl nemesti?

Montreale Reikalingas "Subway"

Laike šio antrojo karo, kaip visoj Kanadoj, taip ir Montreale smarkiai pasididino gyventojų skaičius. Kaikuriuose miesto distriktuose net dvigubai paaugo, kaip tai, La Salle, Verdun, Mount Royal, Rosemount ir t.t. Tas, žinoma, smarkiai apsunkina miesto trafiką, nes miesto centrai nebuvo įrengti sutalpinimui staiga padidėjusį gyventojų skaičių. Gatvėkariai, kurie prieš karą eidavo apytušti, dabartiniu laiku visada pilni prikimšti žmonių, o ypač miesto centruose. Kartais tenka laukti po pusvalandį ant gatvės, kol gauni progą įlysti į sausakimšai perpildytą gatvėkarį. Nors gatvėkarių kompanija stengiasi patenkinti publikos reikalavimus ir leidžia kiek galint daugiau karų, bet tas vis vien nieko negelbsti.

Montraelo gatvės yra palikusios per siauros ir mažos kad sutalpinti dideles žmonių minias ir duoti jiems atatinkamą transportaciją. Būtinai reikalinga požeminių traukinių.

Montrealo Tramway kompanija 1944 metais buvo atsikvietusi iš Čikagos inžinierių, kuris nesenai baigė budavot Čikagos subway. Jis patiekė planą, sulig kurio Montraelas turėtų turėti du subway: vieną ant St. Catherine, penkių ir pusės mylios ilgio; antrą ant St. Lawrence, dviejų ir trečdalio mylios ilgumo. Įrengimui ir išbudavojimui tų dviejų tunelių kainuotų $60,000,000. Šis planas buvo patiektas miesto valdžiai.

Pastaruoju laiku miesto konsilai vienbalsiai pravedė rezoliuciją reikalaujant subway, bet patys nemano imti to darbo į savo rankas. Sulig jų nuomonės, subway jiems tik nuostolius atneštų. Būk tai New Yorko subway, kuri yra miesto rankose, kas metais neša $50,000,000 nuostolio. Tą darbą atlikti jie palieka privatinioms kompanijoms, tai reiškia, Montreal Tramway kompanijai.

Laukiama Mokytojų Krizio

Protestonų mokyklose tikimasi sulaukti mokytojų krizio po naujų metų. Nors ir dabartiniu laiku yra stoka mokytojų, ypač provincijose, bet nuo sausio 1 dienos ta stoka dar padidės dėl valdžios padidintų mokesčių ant vedusių moterų. Nuo sausio 1 dienos pradės veikti valdžios pravestas įstatymas, kad vedusi moteris yra aptaksuojama nuo $250. Ir jei ji uždirba $750 į metus, jos vyras įskaitomas į nevedusių kategoriją ir tokiu būdu abu turi mokėti mokesčius kaipo pavieniai. Toks aptaksavimas moterų smarkiai atsiliepė į daugelį industrijų, ypač siuvyklų, mokytojų ir slaugių. Daugelis moterų ketina mesti darbus.

Protestonų mokyklose daug mokytojų yra vedusių; iš 1,300 mokytojų, 200 yra vedusių ir jei jos pames mokytojavę, kai kurios klasės turės užsidaryti. Padidinti klasių jau nebus galima, nes ir taip jau yra didelės, vietoj 30 mokinių sulig normalaus klasės stovio dėl vieno mokytojo, yra po 40 ir net siekia 50 mokinių.

Katalikų mokyklų tas krizis nepalies, nes didžiuma mokytojų yra vienuolės arba netekėjusios. Tas pats krizis palies ir ligonines. Jau ir dabar aplamai apskaičiuojama, kad visoj Kanadoj stokoja 8,700 slaugių. Kaikurios ligoninės jau pasiuntė Ottawos valdžiai protestą ir reikalavimą, kad būtų daroma išimtis dėl slaugių. Raginama visos Kanados ligoninės siųsti daugiau protestų valdžiai dėl perdidelių aptaksavimų moterų.

Pavogė $15,000 — Pametė $10,000

Lapkričio 11 d naktį, vagys įsibrovė į Domestic Petrolium Komp. ofisą, su kirviu išmušė užpakalį seifo ir išsinešė $3,000. Tą pačią naktį, du vagys įsibrovė į pašto "G" įstaigą ant Pine Ave. ir išėjo nešini du pakus pinigų ir sekiuričių, vertės apie $15,000.

Netoliese stovėję kare du detektyvai pastebėjo tuos du vagis ir jiems pasirodė įtartini. Jie norėjo sustabdyti apklausinėjimui, bet šie pradėjo bėgti, tada detektyvai ėmė šaudyti ir vytis. Bėgdami vagys išmetė tuos du pakus, kuriose buvo vertybių už apie $10,000.

Taipgi yra pranešta, kad iš Regina Tabacco Co. tą pačią naktį išnešta 50 pakų cigarų ir cigaretų, vertės apie $10,000. Vagys įėjo per priekines duris.

J. N.

Nusipirkite Sau Namus

VERDUNE, N. D. G., AR MONTREALE

Parduodame Visokios Rūšies Namus (duplex, 2-jų flatų, 3-jų flatų, 4-rių flatų ir t. t.)

— Arba —

Jei norite parduoti savo namus, mes už jus parduosime. Paveskite mums jūsų pardavimo problemas.

— Mes Taipgi Parduodame —

Visokios rūšies biznius, kaip: grosernes su alum, hotelius, restaurantus, saldainių ir cigarų krautuves ir tt.

Verdun Realties Co., Inc.

4843 Verdun Ave., Verdun. Tel. YOrk 3264

Victor L. Trudeau, Manager.

Matykite mūsų atstovą: William Senkus, 785 — 3rd Ave., Verdun. YOrk 0288

Tel. LA. 4441

Dr. H. Rosenfeld'as

Oficialus MLSDPD ir DLKVNPD Gydytojas

Kalba Lietuviškai

Valandos: 2—4 v. p. p.; 7—8 v. v. ir susitarus

4539 PARK AVE.

Montreal, Que.

Atvira Dieną ir Naktį

LIETUVIŠKA PIRTIS

Vienintelė tos rūšies Montreale

Akmeninio Apšildymo Sistema

Moterų Dienos: Antradieniais nuo 2 P. M. iki 12 P. M.

3963 COLONIAL Ave.

Tel. PL. 0094

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTĖS, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t. t. APDRAUDĄ

PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai

Mes esame properčių ekspertai

REED'S RENTING SERVICE REG'D

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5558; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: YOrk 4449

Mr. R. Bennett, Manager.

J. H. BENOIT

Graborius – Funeral Director

Nuliūdimo Valandoj — Atsitikime Mirties Duoda Geriausį ir prieinamiausį Laidotuvių Patarnavimą

Tel.: AMherst 0694

2102 Fullum St. Montreal

Netoli Ontario St. E.

ADAMS MACHINE & TOOL WORKS

Darom Naujus ir Taisom Senus Visokius Namų Reikmenis: Įrankius, Skalbimo Mašinas, Pečius, Šaldytuvus, Prosus ir Kt.

Savininkai: J. ADOMONIS ir V. KIELA

724 MARIN AVE., MONTREAL

(Netoli St. James ir Atwater kampo)

Tel.: WI. 1331; Vakarais ir Sekmadieniais YO. 8028

Ambrose Valet Service

VALOM, PROSINAM IR UŽAUDŽIAM PRADEGINTUS IR SUPLĖSYTUS DRABUŽIUS

S. Ambrazevičius

5971 BANNANTYN AVE., VERDUN, QUE.

Tel.: YOrk 9060

VICTORIA

CLEANERS & DYERS CO.

Valome ir dažome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drax) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip; langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas aptarnavimas. Klauskite informacijų.

Savininkai:

J. Matulaitis, A. Majauskas ir G. Kriaučeliūnas

Tel. WEllington 4277

2830 ALLARD ST., Wille Emard, MONTREAL

LIONĖ JANUŠYTĖ

Naujasis Gyvenimas

(Pabaiga)

Broniukas pašoka nuo stuobrio ir, pleškėdamas basom kojom per rasotą žolę, dumia namų link. Ir staiga sustingsta vietoje. . .

Tenai, už rūko jūros, kur yra vieškelis, kur yra baravykas, lyg sėtė užsėtas miškas, vos girdimai subanguoja daina. Iš pradžių tik-tik jaučiama, tyli, vos nuvokiama, ji toliau vis plečiasi, auga, skrenda į miglotus laukus ir šešėliais apvilktą mišką ir — rodos — lyg spindulių pluoštais perskrodžia vakaro mėlynumą.

— Pasėjau linelius ant pylimo.

— Dėl savo bernelio, dėl mylimo. . . — aidi daina.

Senelio nebėra. Senelis, klupdamas prieblandoje į šaknis ir kerus, jau nubėgo per sodą į vieškelio pusę. O Broniukas uždusęs įpuola trobon ir griebia mamos ranką.

— Mama, girdi?

Niekas jam nieko nesako. Mama tyli, lyg žado netekusi ir žiūri pro langą, o jos akys apvilktos tokia spindinčia rasa, kokia būna ankstyvą rytmetį daržely ant gėlių, kai sutviska pirmieji tekančios saulės spinduliai. Mažasis Petriukas šnypščia lopšy — kas jam! Su tokiu dar nepasikalbėsi. . . Gavo šiandien naują čiulptuką ir niekas jam daugiau nerūpi. O Juzė, pati nė nejusdama, nugrėbė gėlėtą skarelę nuo pyragų, apsirišo ją sau ant galvos ir vis kartoja tuos pačius žodžius:

— Raudonoji gurguolė. . . Mūsų pirmoji raudonoji gurguolė. . . Mes pirmieji visoje apylinkėje. . . Mūsų raudonoji gurguolė. . .

Dabar ji išbėgo į kiemą ir buvo girdėti kaip ji bėga į vieškelio pusę. O mama nieko nesako, tik vis taip pat žiūri pro langą, nors už jo jau tamsu, nieko ten nebesimato, ir vis stipriau spaudžia Broniuko rankutę, kad net skaudu.

Tur būt daug laiko jau praėjo. O gal ir visai nedaug. Štai, jau loja Mickų šuo. . . Štai ir Petkaus Viaukšteris jam atsiliepė. Visi kaimo šunys, kaip susitarę, vienu balsu loja. Ir žmonių balsai, ir ratų tarškėjimas jau pro šunų lojimus girdėti. Tuojau bus čia.

Keli vežimai įdardėjo į kiemą, kažkas šūkauja, kažkas juokiasi, o pro visų balsus prasiveržia Juzės spiegimas:

— Tai nejaugi tuoj ir pradės? Tai nejaugi tu, dėde, ne ant juoko šitaip kalbi?

Matai gi, kad ne sapnas, o gyvas technikas vežime sėdi, gali už rankos ar ausies pačiupinėti, — neišnyks! — pro atvirą langą girdi Bronius kaimyno Petkaus juoką.

— Todėl ir užtrukom miestе ilgiau, — skamba labar tamsoj tėčio balsas. — Vykdamajame komitete pasakė: už tai, kad jūs pirmieji savo prievolę valstybei atlikot ir grūdus atvežėt, už tai, sako, šėkit jums pirmiesiems ir techniką. Imkit ją, sodinkit į vežimą ir vežkit į tas savo pelkes.

— Tai jau nuo ryt dienos ir pradės? — spiegia Juzė. — Tai nejaugi nebus daugiau tų balų ir pelkių mūsų laukuose?

— Galėsi, mergužėle, ten rūtas ir lelijas sodinti, — juokiasi nepažįstamas jaunas balsas.

Mama taip pat vis tebelaiko Broniuką už rankos, nepaleidžia jo ir pati niekur neina. Stovi pastyrus toje pačioje vietoje, o jos akys taip keistai tamsoje blizga, lyg už jos tenai, viduje, degtų ugnelė.

Į trobą įeina senelis ir atošvaistė nuo plytos žarijų raudonom dėmėm sutviska jo žanduose. Jis ne toks, kaip prieš valandą, kuomet po palinkusia kriaušia nuvargusiu balsu apie savo seną, padžiūvusią obelį kalbėjo.

Jo nugara kaižkaip atsitiesė, pečia iškilo, o pro baltus, plačius, kaip krūmokšniai, antakius spindi tokia pat skaidria, viduj deganti ugnelė, kaip pas mamą.

Jis nieko nepasako, tik pasižiūri į mamą, be žodžio mosteli ranka kiemo pusėn ir dar labiau iškelia pečius. Mama išeina.

— Grįžo?. . . —tyliai klausia Broniukas.

— Grįžo. . . — sušnabžda senelis kažkokiu svetimu nepažįstamu, sukapotu balsu.

— Tai tuojau visi į vidų sueis ir valgysim?

— Tuojau. . .

Senelis staiga griebia Broniuką už pečių, patraukia prie savęs ir dar stipriau spausdamas jo rankutes, negu mama kad spaudė, greitai, tuo pačiu kapotu balsu sako:

— Matai, Broniau. . . Mes visi pradėjom gyventi. . . Aš kad ir senas, o rodos tik dabar į pasaulį pirmą kartą atėjau. . . Kuriamės, statomės, ant kojų kraštas keliasi. Juk tos pelkės — nuo amžių! Mes badu stipom, o tokie žemės plotai puvo. . . Ar dvarponiam tas rūpėjo, jiems visko buvo ligi ausų. . . Matai, Broniau!. . . Nuo ryt dienos, sako technikas. . . Po metų kitų toj vietoj gyva duona, kaip mūras stovės. . . Tu nežinai, tu mažas, tau prieš akis kitoks gyvenimas, o aš, Broniau, kuomet toks buvau, kaip tu. . . Duonos plutos nebuvo, — o čia tokie plotai dvaro žemėje po vandeniu. . . Nuo ryt dienos, sako technikas, pradėsim!. . .

— O mokykla? — garsiai visu balsu klausia Bronius, kad būtų jaukiau. Niekuomet dar jis nematė senelio tokio keisto, taip virpančio!

— Kokia mokykla?

— O kur tu pirma sakei, kad po penkerių metų čia, mūsų kaime, mokykla bus, kuomet ta mano obelaitė užaugs? Ar bus?

— Ir mokykla ir. . . Augs, lapos, bujos tavo jaunoji obelaitė, kaip ir tas naujas mūsų gyvenimas! — Senelis staigiu judėsiu priglaudžia Broniuką prie savęs ir dvi degančios žarijos dar šviesiau sutviska po baltais, nukarusiais antakiais.

"Grafas" Geoffrey, kuris dar vis skaito save Lenkijos, Vengrijos ir Bohemijos karalium. Bet iki jis bus minėtų šalių karalium, gali visko atsitikti. Dabar jis traukiamas teisman už rendos nemokėjimą.

Pirmosios Knygos

Iš pasakojimų apie Vilniaus praeitį

J. Jurginis

(Pabaiga)

Tuo metu, kada Matislavas su Fiodorovu dar tebebuvo Maskvoje pas carą, Lietuvos protestonų vadas Mykolas Radvila Juodasis, užsimanęs gimtąjį kraštą sumoderninti, parsigabeno iš užsienio lotyniškų ir gotiškų raidžių, susirado spaustuvininką Lenčicką ir savo dvaruose Brastoje, o vėliau Nesvyžiuje pradėjo lenkiškas knygas spausdinti. 1565 metais Brastoje buvo atspausdinta didžiulė biblija ir keletas mažesnių knygelių, kurios bematant paplito Vilniuje protestonų steigiamose mokyklose. Reformacijai plečiantis nuo senojo katalikų tikėjimo pradėjo šalintis ne tik didikai ir miestiečiai, bet ir mokslus ėję kunigai. Į katalikus, o ypač jų kunigus imta žiūrėti kaip į tamsius ir atsilikusius žmones.

Vilniaus vyskupas Protosevičius, nebegalėdamas savo vyskupijos suvaldyti, parsikvėtė pas save 1569 metais jezuitus, žmones mokytus ir atkaklius, kuriem tikslas pateisindavo visas priemones. Jezuitams pasisekė Mykolo Juodojo sūnų grąžinti atgal prie senojo tikėjimo. Tėvui mirus jis tuojau kalvinistų spaustuvę atgabeno į Vilnių ir ėmė spausdinti joje jezuitų vado, jų akademijos rektoriaus Petro Skargos lotyniškus raštus. Paaiškėjus, kad protestonų lenkiškos knygos mieliau skaitomos, ne kaip jezuitų lotyniškos, ėmė versti evangelijas, katekizmus ir kitas religines knygas į lenkų kalbą ir spausdinti jas lenkiškai.

Po dešimties metų Radvila savo spaustuvę atidavė jezuitams, kurie tuojau perkėlė ją į savo akademijos, dabartinio universiteto, namus ir ėmė vadinti akademijos spaustuve. Šitoje tad spaustuvėje buvo atspausdintos ir pirmosios lietuviškos knygos.

Protestonų pamokslininkai, didikų pakviesti į dvarus ir miestelius su vietos gyventojais kalbėdavosi lietuviškai, kas tuo metu būdavo labai didele naujiena. Katalikų kunigai būdavo kitataučiai, daugiausia lenkai, lietuviškai nė žodžio nemokėdavo ir todėl visas pamaldas atlikdavo kaimiečiams nesuprantama lotynų arba lenkų kalba. Sakytojai liuterionys atsinešdavo su savim knygų, iš kurių lietuviškai skaitydavo evangelijas, katekizmo pamokymus ir giesmes. Lietuviškų knygų jie gaudavo iš Karaliaučiaus, kur nuo 1457 metų jas rašė ir spausdino Mažvydas su Bratkūnu. Prūsijoje ir Žemaitijoje tie lietuviškai šnekėję pamokslininkai turėjo tokį didelį pasisekimą, kad visoje Merkelio Giedraičio gaunamoje Žemaičių vyskupijoje liko tik septyni katalikų kunigai. Vieni jų metė kunigystę, o kiti nuėjo pas protestantus. Maža ką čia galėjo ir pakeisti jezuitai, lietuvių kalbos nemokėję. Vyskupas Giedraitis suprato, kad norint gelbėtis, reikia skubiai mokyti kunigus lietuvių kalbos. Jis ėmė raginti savo kanauninką, lietuvį, Mykolą Daukšą versti katalikiškas knygas į lietuvių kalbą. Pirma tokia knyga 1595 metais Vilniuje jezuitų akademijos spaustuvėje ir buvo išleista. Ji vadinosi "Kathekismas arba mokslas kiekvienam krikszcionii privalys. Paraszitas per Jekuba Ledesma Theologa Societatis Jezu. Išgulditas iž Lietuvio Lenkiszko ing Lietuwiszka per kuniga Mikaloiu Dauksza".

Po ketverių metų toje pačioje spaustuvėje buvo atspausdintas kitas Daukšos veikalas, pavadintas "Postila". Tai didelio formato net 627 puslapių knyga, kurion buvo sudėtos kas šventadienį bažnyčioje iš sakyklos skaitomos evengelijų ištraukos ir tų ištraukų paaiškinimai — pamokslai. Daukšos "Postilą" rankose turėdamas kunigas, pramokęs šiek tiek lietuviškai skaityti, jau galėdavo verstis. Mišias jis laikydavo lotyniškai, o pamokslus paskaitydavo iš knygos lietuviškai. Bažnyčion susirinkę parapijonys suprasdavo, kas būdavo skaitoma ir kunigą laikydavo savo žmogum.

Daukša buvo gimtosios kalbos mylėtojas. Lenkų kalba parašytoje "Postilos" pratarmėje jis barė bajorus, užmirštančius savo tėvų kalbą ir su dideliu dvasios pakilimu rašė: "Juk tautos laikosi ne žemės derlingumu, ne apdarų įvairumu, ne apylinkių smagumu, ne miestų ir pilių tvirtumu, bet vien vartojimu savo gimtosios kalbos, kuri kelia ir stiprina pilietiškumą, santaiką ir brolišką meilę". "Kalba yra bendras meilės ryšys, vienybės motina, pilietiškumo tėvas, viešpatysčių sargas. Panaikint kalbą — panaikinsi saulę nuo dangaus, suardysi pasaulio tvarką, atimsi gyvenimą ir garbę".

Prasidėjus Vilniuje lietuviškų knygų spausdinimo įkarščiui, sukruto ir protestantai, nebepasitenkinę knygomis atnešamomis iš prūsų. Žemės teismo raštininkas, o vėliau mokesčių rinkėjas Merkelis Petkevičius įsteigė savo spaustuvę, pasisamdė spaustuvininką ir 1598 metais, dar prieš Daukšos "Postilos" pasirodymą, išleido dviem kalbom katekizmą. Kairiajam puslapyj buvo lenkų tekstas, o dešiniajam — lietuvių. Kiek vėliau Vilniuje Jezuitas Širvydas išleido lietuvių kalbos gramatiką ir žodyną. Lietuvių kalba per knygas pražydo, bet protestantizmą nugalėjus, o bajorams sulenkėjus, ji vėl ėmė nykti ir nyko beveik du šimtu metų, kol atsirado Poška, Daukantas, Valančius, Stanevičius ir kiti Vilniaus universiteto auklėtiniai, lietuvių veikėjai.

Vilnius tada buvo ne tik lietuvių, bet ir visos Rytų Europos kultūros centras. Po pirmąją rusišką, lenkišką ir lietuvišką knygą 1585 metais buvo atspausdinta ir pirmoji latvių kalbos knyga katekizmas, spaustuvininko Lenčickio darbo.

Kauno Miesto Kultūros Darbai Penkmečio Plane

H. Medišauskas
Kauno Miesto Kultūros Švietimo Darbo skyriaus vedėjas

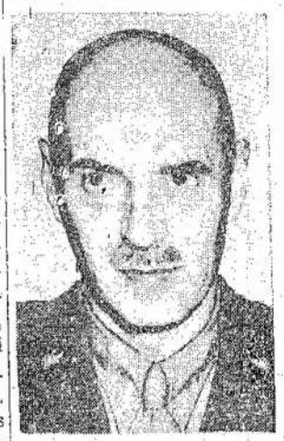

Vienas labai svarbių uždavinių, kuriuos pastatė naujasis penkmečio planas — tai bibliotekų tinklo praplėtimas ir naujų bibliotekų rūmų statyba. Kaune prie esamų 6 bibliotekų yra užplanuota dar 4 rajonų bibliotekos: Panemunės, Karmelitų, Žaliakalnio ir Šančių. Žymiai turi padidėti knygų fondas. Vien tik miesto centrinė Dr. V. Kudirkos biblioteka turės 300,000 knygų. Kad sutilptų toks knygų skaičius ir kad būtų aptarnaujami skaitytojai, reikalinga turėti tinkamas patalpas. Užplanuota pastatyti modernius bibliotekos rūmus. Bibliotekos rūmai pagal paruoštą planą atitiks visiems naujiesiems reikalavimams. Prie bibliotekos bus skaitykla, kurioje vienu metu galės tilpti iki 200 skaitytojų. Biblioteka turės atskirus syrius pagal knygų paskirtį: mokslo, politinės, vaikų ir kt. literatūros. Bibliotekoje bus atskira salė paskaitoms ir susirinkimams, skaitykla ir t.t.

Dr. V. Kudirkos vardo biblioteka bus miesto centrinė biblioteka, kuri savo ruožtu bus kaip pavyzdinė visoms kitoms rajoninėms bibliotekoms. TLSR Centrinė Biblioteka Kaune padidins knygų skaičių. Ši biblioteka, šiuo metu turinti apie 400,000 knygų, per penkmetį pasieks vieną milijoną. Centrinės Bibliotekos patalpose numatomos dabartinėse jos užimamose patalpose Donelaičio 2, užima visą kvartalo fligelį iš Donelaičio gatvės pusės, ir iš Lydos gatvės visą pastatų fligelį iki kalno atšlaitės.

Tam, kad būtų pritaikyti šie pastatai bibliotekos reikalavimams, reikalingas kapitalinis rūmų perplanavimas ir remontas kaip viduje, taip ir iš lauko pusės.

Pritaikius visus pastatus bibliotekos reikalavimams, Centrinė Biblioteka galės tikrai tarnauti savo paskirčiai, ir ten daugiausia bus koncentruota mokslinė ir archyvinė literatūra.

Be minėtų bibliotekų yra numatyta prie didesnių įmonių ir įstaigų įsteigti klubus-skaityklas ir nedideles bibliotekas.

Penkmečio metais bus įvykdytas kariškai istorinio muziejaus perplanavimas. Muziejaus aikštelė bus praplėsta, įjungiant priklausančias prie muziejaus aikšteles. Pagal naują planą muziejaus aikštė apims visą kvartalą, pradedant Donelaičio gatve iki Vailokaičio namų ir tęsis iki Salomėjos Neries gatvės. Visas šios gatvės kraštas tęsis naujų pastatų bloku. Šalia muziejaus rūmų iš S. Neries gatvės bus pastatytas didelis poetės S. Neries paminklas. Aikštėje bus pastatyta žymių Lietuvos veikėjų biustai bei paminklai, o taip pat tarybiniai Tėvynės karo ginklai ir trofejiniai ginklai.

Penkmečio planas nubrėžia kultūros namų statybą, kuriuose bus koncentruota visas miesto kultūrinis gyvenimas. Visa meno saviveikla koncentruosis tuose rūmuose; tai bus kultūros, meno ir mokslo veikimo židinys.

Kultūros rūmuose numatyta sudaryti susirinkimų salę, vaidinimams sceną, paskaitoms auditorijas ir pan.

Bus sutvarkyti miesto kultūros poilsio parkai. Pirmas — tai Vytauto parkas, kur dar šiemet norima sutvarkyti žaidimo aikšteles, vaidinimams salę ir toliau sistematingai gerinti ir sutvarkyti šį parką taip, kad žmonės, atėję po darbo, dalėtų tinkamai praleisti laiką. Be to, numatyta į kalną įrengti keltą, kuris duotų galimybės be sunkumų pasiekti šią poilsio vietą.

Lenkų generolas Anders, kuris kiek laiko atgal sakė, kad jis grįš Lenkijon su savo armija. Dabar jo armija gabenama Anglijon, kur jos kariai rašomi į darbo batalijoną. Paties generolo nepriima į tą batalijoną, nes jis esąs politiniai nepriimtinas. Lenkijos valdžia atėmė jam pilietybę.

Gražiai Pagerbė Kare Žuvusius

NEWCASTLE, Ont., — Čia gražiai paminėjo žuvusius šiame kare kareivius. Paminėjime ir man teko būti.

Buvo surengta puiki vakarienė grįžusiems, prie kurios prisidėjo ir E. Byrienė su brangiomis aukomis. Be vakarienės buvo ir graži programa kurią pildė geri artistai.

Po vakarienės buvo dalinamos kareiviams dovanos — rankiniai laikrodėliai. Mirusieji buvo pagerbti vienos minutės stovėjimu.

Visi veteranai buvo iššaukti ant scenos prieš skaitlingą publiką. Jie sudainavo "O Canada".

Vet. I. Sakalauskas

Sovietų Sąjungos 29-tų metų sukaktuvių paminėjime Ottawoje dalyvavo apie 500 svečių, jų tarpe ir Kanados premjeras Mackenzie King, kuris čia matomas kalbantis su SSRS ambasados reikalų vedėjo Belokvostikovo žmona.

Apsidrauskite Ligoj ir Nelaimėj
Stokit į
Sūnų ir Dukterų Kanados Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugiją
Centro Pildomasis Komitetas:
J. Barčas, pirm.
J. Kevėža, sekr.
P. Karpus, ižd.
11-A Delaware Ave., Toronto, Ont.

Pranešimai

Toronto, Ont.

Liaudies Balso Vajininkų Ir Skaitytojų Domei

Toronte ir jo apylinkėse gyvenančius Liaudies Balso skaitytojus, vajininkus ir rėmėjus nuoširdžiai kviečiame į svarbų pasitarimą Liaudies Balso vajaus reikalu.

Pasitarimas įvyks penktadienį, lapkričio 22 d. 8 val. vak., Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Labai svarbu kad visi Liaudies Balso skaitytojai dalyvautų pasitarime.

Administracija

Apsivedė

MONTREAL. — Lapkričio 9 d. suėjo į šeimyninį gyvenimą — apsivedė K. Černius su K. Balsiūte. Po apeigų, vestuvių pokilis įvyko Ville Lasalle Citizens' Club svetainėje ir kiek teko sužinoti, buvo susirinkę daug giminių bei svečių. Linkėtina jaunavedžiams geriausi o s laimės.

Reporteris

Gražus Pokilis

MONTREAL. — Lapkričio 16 diena montrealiečiams ilgai pasiliks atmintyj, kaipo didelių malonumų diena. Minėtą dieną apsivedė jaunuolė Helen Petronytė su jaunuoliu Bernardu Šimonėliu. Labai didelis ir gražus vestuvių pokilis įvyko lietuvių svetainėje. Man niekad neteko matyti tiek daug svečių tokioj geroj nuotaikoj, visus labai gražiai priimtus, pavaišintus skaniais valgiais ir gėrimais. Nors vestuvių iškilmės prasidėjo labai anksti, bet dar vidurnakty buvo sunku svečiams skirstytis į namus. Abiejų jaunųjų tėveliai, su eilės draugų ir draugių talka, stengėsi kiekvieną kuogeriausiai pamatyti ir pavaišinti.

Draugai Petroniai, apart didelio draugiškumo, yra geri progresyvio judėjimo budavotojai.

Toks svečių gausingas atsilankymas ir suneštos jauniesiems labai vertingos ir naudingos ir labai gražios dovanos, liūdija, kad dd. Petroniai ir jaunojo tėveliai yra įsigiję, savo draugiškumu, daug labai gerų draugų.

Jaunavedžiai, kaip jau čia priimta, po iškilmingų pietų, išvyko ant "honey moon".

Linkių jauniesiems daug daug šeimyninės laimės!

Vestuvių Dalyvė

KINO

Filmų Festivalis

Geriausi Kūriniai iš Geriausių Pasaulio Studijų

Nuo Lapkričio 25 iki Sausio 11

FRANCŮZŲ — Lapkričio 26—30
Pirmad., Antrad. ir Treč.:
"The Baker's Wife"
Ket., Penkt. ir Šešt.:
"Life and Love of Beethoven"

ŽYDŲ — Gruodžio 2—7
Pirmad., Antrad. ir Treč.:
"The Dybbuk"
Ketvirt., Penkt. ir Šešt.:
"Laughter Through Tears"

Amerikoniškos — Gruodžio 9—14
Pirm.: "Valley of Decision"
Antr.: "Fingers at the Window"
Treč. ir Ket.: "National Velvet" ir "Grand Central Murder"
Penkt. ir Šešt: "Anchors Aweigh" ir "Chocolate Soldier"

RUSŲ — Gruodžio 16—21
Pirm. ir Ant.: "The Rainbow" ir "Spring Song"
Treč. ir Ket.: "Girl No. 217" ir "Adventure in Bokhara"
Penkt. ir Šešt.: "Zoya" ir "They Met in Moscow"

VAIKŲ — Gruodžio 23—28
Pirmad., Antrad. ir Treč.:
"Little Lord Fauntleroy" plus six cartoons
Ketvirt., Penkt. ir Šešt.:
"Adventures of Tom Sawyer" plus six cartoons

LENKŲ — Gruodžio 30-Sausio 4
Pirmos Filmos iš Pokarinės Lenkijos (Vardai Bus Paskelbti)

UKRAINŲ — Sausio 6—11
Filmos apie Ukrainą, Jos Kultūrą ir Žmones (Smulkmenos Bus Paskelbtos Vėliau)

Bangos Choras Rengia

MENO VAKARĄ

Šeštadienį, Lapkričio 23 Dieną

LIETUVIŲ SALĖJ
(160 Claremont St.)

Choro Atskiri Nariai bei Grupės Pasirodys su Savo Numeriais: Dainomis, Monologais, Deklamacijomis ir t. t. Taipgi Kviečiami Visi Meno Mėgėjai Atvykti ir Dalyvauti Programoje Pildant Savus Numerius.

Po Programos
SMAGŪS ŠOKIAI
Prie Geros Muzikos

Visi Toronto ir Apylinkės Lietuviai
Kviečiami Atsilankyti

Pradžia 8 val. vak. **Įžanga Laisva**

Rengėjai

Aukos Lietuvos Žmonių Paramai

Baigiantis vajui, visose lietuvių kolonijose draugai ir draugės darbuojasi labai gerai, kad savo užsibrėžtą planą dėl sukėlimo aukų Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijos innstrumentų nupirkimui būtų pravestas kuo pasekmingiausiai. Todėl vajų baigiant iš kelių kolonijų prisiuntė nemažai aukų.

Per drg. F. Paul, Hamilton, Ont., prisiuntė aukų $55.00. Aukojo P. Morkūnas $25,00; J. Šeinauskas, Benis Yvanauskas ir J. Jakunskis po $5.00; F. Paul $3.00; B. Yvanauskas, J. Sakol ir F. Vaivila po $2.00; N. Garbatavičius, V. Medikas, J. Služas, K. Pempė, W. Klemka ir Skuda po $1.00.

P. Kunchys, Port Arthur, Ont., prisiuntė $20.00. Aukojo: W. Kurecka ir J. Motejūnas po $10.00.

J. Kundrat, Cadomin, Alta., atsiuntė $20.00. Aukojo: A. Rutkauskas, J. Trepeika, F. V. Bealle ir J. Kundrat po $5.00.

Toronto Demokratinių Lietuvių Komitetas pridavė $25.

Už aukas ir pasidarbavimą tariu širdingą ačiū.

Draugės ir Draugai:

Skelbtas vajus už sukėlimą pinigų dėl nupirkimo instrumentų Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijai užsibaigė su 15 diena lapkričio. Kai kurių kolonijų draugai pareiškė, kad vajaus laiku visi energingai dirbo ir vajų baigia su paskirta diena. Bet kai kurių kolonijų draugai jaučiasi šiame vajuje nepilnai atlikę savo pareigą. Jie tęsia vajų iki jie jausis savo darbą pilnai atlikę.

Nors vajus faktinai užsibaigė, bet praktikoj jis tęsis iki aukos bus gaunamos, iki Kanados lietuviai matys reikalą tęsti aukavimą Lietuvos atstatymui. Visos gautos aukos iki laiko, kada bus mokami paskutiniai pinigai už instrumentus, skaitysis prie šio vajaus.

Tad, draugai ir draugės, kurie dar nesate ant šio garbingo sąrašo, galite įsirašyti, paaukodami tam tikslui.

Visų aukotojų sąrašas bus kartu siunčiamas Lietuvon su minėtais instrumentais.

J. Barčas,
KLNK Sekretorius,
230 Dovercourt Rd.,
Toronto 3, Ont.

Dar Stambių Aukų Dotnuv. Akademijai

MONTREAL. — Nors vajus už sukėlimą $10,000 Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijai eina prie pabaigos, tačiau reikia tikėtis, kad Montreale neliks nei vieno Lietuvos liaudies draugo ir prieteliaus, kuris nebus prisidėjęs su savo auka prie šio garbingo žygio.

Štai tie asmenys, kurie pastaruoju laiku paaukojo:

Per draugą P. Uldukį pridavė savo auką A. Jonušis $20.00.

Per M. Gudą, S. Doveika pridavė dar $20.00. Pirmiau jis buvo aukojęs $30.00. Tad viso draugas S. Doveika bus aukojęs šiam tikslui $50.00.

F. Bočiulis paaukojo $25.00 ir tuomi išpildė savo pasižadėjimą.

Per draugę P. Kisielienę ir E. Juškevičaitę aukojo sekančiai:

A. ir A. Šiliniai $10.00, P. Petrulis $10.00, K. Žečius $5.00 K. Milevičius $5.00 ir J. Slikas $5.00. Draugas Slikas dar pasižadėjo priduoti $25.00.

Per draugą J. Lesevičių aukojo A. Cibas $2.00.

Per draugą A. Morkevičių aukojo: P. Skirka $2.00 ir J. Rimkus $2.00.

Gerbiami montrealiečiai paspartinkime atlikti savo užduotį tai yra užbaikime šį vajų gausiomis aukomis. Tai geriausia proga prisidėti prie nupirkimo įrankių dėl Dotnuvos Žemės Ūkio Akademijos.

M. Gudas
MDLK Sekretorius

Rasinė Neapykanta — Pavojingas Reiškinys

Dyson Carter, M. Sc.
Kanados Chemijos Instituto Narys

Kada jūs sutiksite vieną iš tų, kurie nekenčia žydų, negrų ar kitų rasių žmonių — būkit atsargūs! Tokie žmonės yra ne tik politiniai pavojingi. Jie taipgi pavojingi protiniai. Paprastai angliškai tariant, asmuo, kuris turi stiprią rasinę neapykantą, gali visai sukvailėti.

Taip sako vadovaujanti Amerikos psichologai, Dr. E. Frenkel-Brunswik ir Dr. R. Nevitt, iš Kalifornijos universiteto. Tai ne šiaip sau nuomonė. Šie ekspertai tik užbaigė radikaliai naują mokslinį eksperimentą, kuris iškėlė visiems progresyviams didelės svarbos faktus.

Daktaras Frenkel-Brunswik egzaminavo daugelį suaugusių žmonių. Nekurie iš jų buvo inteligentiški kolegijos studentai. Kitos grupės apėmė biznierius, paprastus piliečius, protiniai sergančius žmones ir kriminalistus kalėjimuose. Visi buvo vienodai psichiniai tyrinėjami.

Tokie tyrinėjimai naudojami nustatymui žmogaus protinio ir emocinio (jausminio) stovio. Jie išbandyti ant daugelio vyrų ir moterų bėgyje penkių pastarųjų metų ir labai retai kada būna klaidingi. Prie to, mokslininkai naudojo paprastą aplausinėjimą, kad surasti, kaip kiekvienas asmuo atsineša linkui rasinio klausimo.

Kaltino Kitus

Tyrinėjimo rezultatai buvo įdomūs. Žmonės, kurie gavo daugiausiai punktų neapykantoj, turėjo protinių trūkumų. Dauguma iš tų protinių ligonių nieko nežinojo apie savo pavojingą padėtį. Arba jie labai griežtai užginčyjo.

Visų keisčiausia tas, kad jie visi dėl savo trūkumų kaltino tas grupes, kurias jie nekentė. Pavyzdžiui, daugelis rasinių niekintojų kaltino negrus už lytinius nusikaltimus, nors jie patys rodė pavojingas tendencijas linkui kriminališko lytinio užsilaikymo.

Vėl, antisemitai spyrėsi, kad žydai yra arba agresyvūs arba bailiai. Kiekviename atsitikime kaltintojas turėjo žymią tokią pat silpnybę.

Aplamai, tie neapykantos apsėsti žmonės, vyrai ir moterys, rodė tipišką ir labai nepatenkinančią asmenybę. Jie buvo kraštutiniai savanaudžiai, labai prietaringi, agresyvūs ir turėjo nenormaliai stiprius šeimyninius ryšius. Šale neapykantos rasinių mažumų, jie taipgi nekentė kūrybinių, artistinių ir inteligentiškų žmonių. Bile vienas, kuris tiktai turėjo progą susitikti su fašistais arba tais, kurie skaito nacių knygas, kaip kad Main Kampf, gali pažinti, jog čia matyti tipiški žmogžudiškų smogikų požymiai.

Pavojingi Žmonės po Maska

Svarbios reikšmės dalyku yra suradimas, kad tūlo Federalio kalėjimo įnamiai, kurie buvo įkalinti už kriminališką prievartą, rodė didelę rasinę neapykantą. Kitas faktas yra svarbus politiniai. Vienu tipišku požymiu tų rasinių niekintojų, kurie nebuvo bausti, buvo ypatingos rūšies konservatizmas, kuris davė jiems atkstinimą kovoti prieš progresyves idėjas, neatsižvelgiant į jokius įstatymus.

Dr. Frenkel-Brunswik taipgi surado, kad tie pavojingi žmonės dažnai apmaskuoja savo protinį silpnumą ignorantyste, aštriu pasielgimu. Ir jie visi naudoja rasinę neapykantą kaip priemonę išleidimui protinio konflikto, kuris drasko juos iš vidaus.

Dr. Sanfordo tyrinėjimai apėmė įdomią ir smulkmenišką istoriją vieno amerikiečio, kuris karo metu perėjo pas priešą. Tai pirmas mokslinis studijavimas kvislingo. Jis nušvietė faktą, kad tas išdavikas buvo silpnas protiniai, kad jis labai nekentė žydų ir net savo motinos. Netikėtai, jis nekentė savo motinos ne dėl to, kad ji būtų buvus prasta motina, o dėl to, kad ji buvo silpna moteris, kuri desperatiškai bandė atsilaikyti prieš žiauraus vyro brutališkumą.

Yra keletas išvadų, kurias gali padaryti darbo klasės mokslininkas iš tų tyrinėjimų. Tyrinėjimas, galų gale, patvirtino tą, ką visi antifašistai sakė nuo Musolinio įsigalėjimo 25 metai atgal: rasiniai nekentėjai ir tie, kurie agituoja už vartojimą jėgos sulaikymui progresyvių judėjimų, yra protiniai ligoniai su kriminalinėmis tendencijomis.

OTTAWA. — Šių metų Kanados kviečių derlius sieks 418,000,000 bušelių, kaip nurodo surinkti daviniai. 1945 metais buvo prikulta 305,912,000 bušelių.

Taipgi šiemet Kanada prikuls 399,500,000 bušelių avižų, 159,900,000 miežių, 6,900,000 bušelių rugių ir 7,700,000 bušelių sėmenų.

Toronto Lietuvių Organizacijų Šviečimo Komisija
Rodys Gražias

FILMAS

Sekmadienį, Lapkričio 24 Dieną

Lietuvių Svetainėj
(160 Claremont St.)

Rodymas prasidės punktualiai 7.30 val. vakaro.

KVIEČIAME VISUS ATSILANKYTI

Komisija

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
371 Bay St., Toronto
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232

Windsoro, Detroito ir Apylinkės Lietuvių Domei

LLD 21 KUOPA RENGIA

KONCERTĄ

Sekmadienį, Lapkričio 24 Dieną

Čecho-Slavų Svetainėj
1367 Drouillard Rd., Windsor

Programoje Dalyvauja: Windsoro Vyrų Choras, Rusų Choras, Balalaikų Orkestras ir Šokikai

Pasibaigus Koncertui Tęsis Šokiai iki Vėlyvos Nakties, Griežiant Šauniai Orkestrai

Salė atdara nuo 1 v. p.p. Koncertas prasidės 2 v. p.p.

Rengėjai

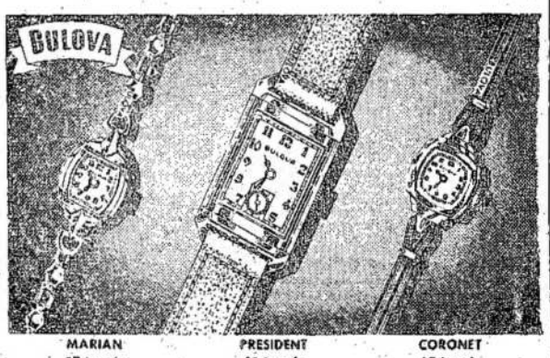

MARIAN 17 jewels $42.50
PRESIDENT 21 jewels $45.00
CORONET 17 jewels 14 kt. gold $57.50

Mason Credit Jewellers

520 QUEEN St. W. — Tel. WA. 1493 — TORONTO, Ont.

M. Dushney
REAL ESTATE
Narys Toronto Real Estate Boardo
Parduodame gyvenamus namus, viešbučius, farmas, biznius ir kitokias nuosavybes. Parūpiname morgičius.

793 Queen St. W. **Toronto, Ont.**

Tel. WAverley 1257

RELIABLE FUR CO.
568 Queen St. W., Toronto
Tel.: WA. 9294

Futros, žaketai ir futrų kalnieriai. Visus užsakymus išpildom ant vietos. Perdirbame ir sutaisome. Darbas garantuotas. Prieinamos kainos, kaip valdžios nustatyta.

Speciali atyda klijentams iš užmiesčio
Atdara Vakarais

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių pareina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Tel. AD. 1618 Šventadieniais: AD. 1618

The Victory Florist

Mūsų Specialybė:
Vestuvių bukietai, vainikai, dekoracijos ir gyvos gėlės
Savininkas A. Merker 576 Queen St. W., Toronto

Tel.: WA. 5870

Harry R. Ranks Company
GRABORIUS

Patarnauju mieste ir apylinkėse be ekstra mokesčio, įskaitant Hamilton ir Whitby
Laidotuvės net $55.00 pigumo

455-457 QUEEN ST. W. TORONTO